

ELOFIZETES.

HELYBEN ES VIDEKEN

Egy évre 48 kor

Fél évre 24 kor

Egy negyed évre 12 kor

Egy hóra 4 kor

Nyilttéri közlemények
megállapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.

TELEFON-SZÁM: 357.

KLADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

Tózszei főherceg-ut 22. sz.

TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1918.

Főszerkesztő
Stauber József.

Vasárnap, szeptember 22.

Mai lapunk főbb közleményei:

Városi tisztviselők ellátása.
Három új törvény.
Onálló nemzeti adót róttak ki a csehekre.
Ha Hindenburg visszajutna az olasz fronton.
Aradmegyei milliós birtokvétele.
Tizenöt perc késés Kigyóson.
Burián bukásáról beszélnek Bécsben.
Merénylet Trockij ellen.
Románia már nem számít Erdélyre.
Csirájukban elfolytolt olasz támadások.

Marintsuk.

Ez a rosszillatu név két nap alatt ismertebb lett Magyarországon, mint egy akadémiai pályakoszosorú költő, vagy egy zseniális vasutépítő neve. Ha ez a Marintsuk harminc esztendőig hangyaszorgalommal, becsületesen dolgozik, szíven viseli a közjót és dus vagyonából alapítványokat tesz, akkor se szerzett volna magának annyi barátot, szolgáltra kész udvaroncot, mint két esztendőszédelgésének ideje alatt. Lelkünk elkeseredik, ha látjuk, hogy egy műveletlen csempész, egy háborus hajdomák hogyan tud elkápráztatni egy nagy várost, egy egész országrészt — egy aláírással, egy sok águ koronás névjegygyel. Katonai és polgári hatóságok hogyan válnak előzékeny szolgálivá, akaratlan segítőivé a hamis névvel, hamis címmel páváskodó hochstaplernek, akinek vakmerősége egyenesen példátlan. Hiszen nagyarányu szédelgőkben nem volt soha hiány e könnyen elszedíthető országban, de hogy évekig töljön mosolyogva a tükrös kirakatban egy rablófőnök s mindenki becsületes embernek nézze, az igazán nem történhetett volna meg másutt, csak abban az országban, ahol szédít a cím és elkábit az ezreket dobáló léhűtő. A „császári tanácsos“ viselt dolgait sehol sem néztek volna nyugodt lelkiismerettel, csak nálunk, ahol mindenki „keresni“ akar s ahol a „pecuniam non olet“ már nem is közmondás, hanem valóságos életelv.

Jön egy szélhámos, isten tudja honnan s a katonaság és rendőség szemeláttára nap-nap után rabolja ezt a kárhozatra ítélt szegény országot . . . Nem elképpesztő-e a hatalomnak ilyen tehetetlensége s nem kell-e sirnunk saját sorsunk felett, midőn azt látjuk, hogy a közrovására milliókat harácsolnak össze a Marintsukot, míg mi a mindennapi falatunkat leszállított fejadagokban kapjuk ki? A becsületesen dolgozó hadiszegényeknek sovány életére nem jut egy parányi zsir, a Marintsukok pedig vagonok százaival szállítják ki a zsirt és élelmiszereket Ausztriába, sőt Németországba. Ma, midőn egy szállítási igazolvány talán százezer koronát ér s becsületes kereskedő nem is juthat hozzá: Marintsuknak annyi volt az értékes papirosból, amennyit akart. Előtte nincs nehézség, nincs olyan nehezen forduló ajtó, mely fel ne nyílnék. Bőkezű, mint egy mesebeli hős és senki sem kíváncsi, hogy e bőkezűség honnan ered? Arany cigaretta tárca, gyémántos mell-

tű a fizetési eszközeihez tartozik. Elég annyit mondani neki: — Tudok itt és itt egy vagon mákot! s megnyílik a fortunatus erszény s a jól értesült tenyerébe aranyak peregnek. Egész légió ember csatlakozik hozzá, mind neki gyűjt, neki termel, neki szállít. Autói robognak az utcákon és az országutakon, egész — Bécsig; futárfülkék állanak rendelkezésére, melyeknek bársonyülésein kövér bődönökben hallgat a jószagu zsir, akkor, mikor a vasuti kocsik folyosóin egymást törlik a szerencsétlen utasok.

S így megy ez nap-nap után; katona a sofförje, katona az adjutánsa s német kommandó állít ki neki szabad harácsolási engedélyt. Az országgyűlésen törvényeket hoznak, a miniszterek maximálnak: Marintsukot nem köti sem a törvény, sem a miniszteri rendelet. Marintsuk fűtyül mindenre, nincs egy vásárja, egyetlen kötése, amely törvényes áron történék. Mindent felül fizet, minden árat megad; mennél drágább valami, annál inkább az ő zsákmánya, hiszen annyival kevésbé tudja azt más megszerezni.

Elképzelhetetlen örvények kavaroghatnak fölöttünk és körülöttünk, ha mindez megtörténhetett. Hát a Marintsukok neve csakugyan rendszert jelentene, szomorú és halalos rendszert, melynek valutája az aranszegélyes névjegykartya? A demokráciának annyira nem értünk még el az alfájához sem, hogy senki

sem kíváncsi az igazságra? Sőt! Mert egy lap kutatni mer az igazság után s felmeri azt találni a maga rettenetes meztelenségében, be-tiltják, elkobozzák — hatósági jóváhagyás mellett? Marintsukok országává súlyedt volna ez a föld, melyet annyiszor öntözött jóhiszemű és lelkes magyarok vére s a háboru rontó szelleme odáig tiporta volna az erkölcsöket, hogy a Marintsukok egy aranyos névaláírás birtokában a lábunk alól eladhatják az egész országot? Az igazság mindig bekötött szemmel jár, de az igazán nem szükséges, hogy az igazság szolgálói is bekössék a szemüket.

Ahol a Marintsukok így garázdálkodhatnak, ott igazán rothadnak az állam pillérei, ott rendszerváltozásra van szükség és pedig alaposra. Nekünk inségeseknek korántsem vigasztalás az, hogy a bűnöst most végre elérí majd a jól megérdemelt büntetés. Most, miután száz és száz vagon drága és pótolhatatlan élelmiszert, közhasználati cikket szállított innen s jó ideig nevetve élte tobzódó életét. Nekünk nem a Marintsuk törzslapjára rávezetett néhány esztendei börtön tudomásvételére van szükségünk, hanem arra a zsirra, lisztre és minden egyébire, amelyet ez a modern csempészfőnök elrabolt tőlünk. Erre volna szükségünk és arra, hogy e nehéz időkben feladatuk magasztán álló közhivatalnokok tegyék lehetetlenné e haramiák kalózkodását. (Z. A.)

Radikális megoldás Horvátországban.

(Wekerle Sándor a királynál. — Nyilatkozat a katonai kérdésben.)

Bécsből jelentik: Wekerle Sándor miniszterelnök ma a király tartózkodási helyére ment, ahol őfelsége hosszabb magánkihallgatáson fogadta. A miniszterelnök a politikai helyzetről tett jelentést az uralkodónak, a délután folyamán pedig felkereste a külügyminiszteriumban Burián gróf külügyminisztert, akivel hosszabb megbeszélést folytatott. A miniszterelnök az éjjel visszautazott Budapestre. Ugyancsak az éjszakai személyvonaton utazott vissza Budapestre Windischgraetz Lajos herceg közzelemezési miniszter is, aki a mai nap folyamán élelmezési kérdésekről folytatott tanácskozásokat Bécsben.

Budapestről jelentik: A tegnapi minisztertanács közzelemezési kérdésekkel foglalkozott, Ausztria közzelemezési szükségleteinek figyelembevételével. Erre azért van szükség, mert kevés a kilátás arra, hogy Románia és Ukrajna gabonaterméséből monarchia is részesüljön. A minisztertanácsban Windischgraetz Lajos herceg közzelemezési miniszter részletesen ismertette ezt a helyzetet. Beszámolt azon tárgyalásokról, amelyeket erre a kérdésre nézve folytatott.

Bécsből jelentik: Wekerle Sándor és Huszarok báró miniszterelnök ma együttes kihallgatáson jelentek meg a királynál. Ez a kihallgatás élelmezési kérdésekkel van összefüggésben. A horvát bán szintén Bécsben van, de még eddig nem kapott kihallgatásra meghívót.

Wekerle Sándor miniszterelnök bécsi utazása tegnap a legkülönbözőbb híresztelésekre adott alkalmat. Pozitívként beszéltek a válságról és olyan közlések is elterjedtek, hogy a miniszterelnök a kormány lemondását tartalmazó irást vitt magával Bécsbe. Lapunk tegnapi számában már előre bejelentette a miniszterelnök bécsi utazását. Wekerle keddi audienciája után már előre jelezte hivatalában, hogy a vasárnapot újból Bécsben tölti s ugyanakkor ismét audiencián jelenik meg a király előtt. Utazása tehát a hét végére volt várható. Hogy a miniszterelnök eltérően eredeti tervétől már tegnap ment fel Bécsbe, az a horvát kérdés küszöbön álló megoldásával van összefüggésben.

Beavatott helyről kapott értesülés szerint Mihalovics Antal dr. horvát bán távozása most már véglegesen befejezett dolog. A miniszterelnök mai audienciáján a legnagyobb valószínűség szerint megtörténik a bán fölmentése s az új horvát bán kinevezésére is előterjesztést tesz a királynak. A miniszterelnök a tegnapi minisztertanács határozata szerint Unkelhüsser Károly dr. horvát minisztert ajánlja a bánhi méltóságra, de nagyon valószínűnek tartják, hogy a király másképpen fog dönteni.

A régóta húzódó horvát válság megoldását információink szerint az toltá előterbe, hogy a délszláv kérdés megoldásánál ismét tulzó horvát

befolyás jelentkezik és ennek érdekében Horvátországban erőteljes agitáció és bomlasztó aknamunka indult. Mihalovics Antal horvát bán vagy nem tudott vagy nem akart megbirkózni a súlyos következményekkel fenyegető nyugtalanságokkal. Magyar részről már régóta nem nézték jószemmel a bán gyenge politikáját és sokszor hangzottak el a parlamentben, de azonkívül is hangok, amelyek a rendszer megváltoztatását sürgették. A panaszok felmerülése idején mindig azzal igyekeztek a követelők elnémitani, hogy a délszláv kérdés végleges rendezése egyszerre véget vet majd a tarthatatlan állapotoknak. A délszláv kérdés rendezésével egyidejűleg azonban újabb és újabb zavaró momentumok merültek föl a horvátok részéről, amelyek bizonyos osztrák Lőröknél meghallgatást és támogatást nyertek. Maga Burián István gróf külügyminiszter is a horvát álláspontot tette magáévá és tudjuk, hogy a magyar kormány és a külügyminiszter között a délszláv kérdés rendezésénél a horvát álláspont támogatása miatt erős ellentét támadt. Csak Spitzmüller báró közös pénzügyminiszter intervenciója segített a magyar kormány előterjesztésének. A dolgok ilyen állása után érthető, hogy Horvátországban a mostani rendszer nem maradhat fenn és az új horvát bán kinevezése sürgőssé vált.

Wekerle Sándor miniszterelnök ebben az ügyben járt Bécsben és ott időzése semmi körülmények között sincs összefüggésben a magyar kormány állítólagos válságával.

A Magyarország írja: Wekerle Sándor miniszterelnök bécsi utja és audienciája a horvát bán kinevezésének ügyével van összefüggésben. Mihalovics horvát bán lemondása befejezett tény és Unkelhauser Károly utódlásával tolynak a tárgyalások, azt még nem lehet tudni, hogy vállalja-e, vagy sem, de ugylátszik, az eddig szerzett értesülés szerint nem nagy hajlandósága van erre. A magyar kormány nagy súlyt fektett arra, hogy Horvátországba olyan erélyes kormány kerüljön, amely megtudja szüntetni Horvátországban azokat a bajokat és visszaéléseket, melyek gazdasági téren éreztetik Magyarországgal szemben hatásukat. Ezek a gazdasági okok sürgetik, hogy Horvátországban minél előbb megfelelő kormány intézze az ügyeket.

Bécsből jelentik: Igen beavatott forrásból eredő értesülés szerint Wekerle miniszterelnöknek sikerült a korona hozzájárulását megnyernie egy ünnepélyes deklarációhoz, amelyben az önálló magyar hadsereg felállítását fogja bejelenteni. A deklaráció valószínűleg a képviselőház első ülésén fog megtörténni és sarkalatos pontja kíván lenni annak a programnak, amelynek alapján Wekerle egy többségi pártot szeretne alakítani. Az önálló hadsereg felállítása természetesen csak a háború utáni időre fog szólni.

A hadsereg kérdése szoros összefüggésben áll a délszláv kérdéssel. Az önálló hadseregért ugyanis Magyarország állítólag le fog mondani Dalmácia visszacsatolására vonatkozó ígéreteiről.

Ami a bosnyák kérdést illeti, Wekerle nem sikerült Bosznia-Hercegovinának közvetlenül Magyarországhoz való csatolását keresztülvinnie, amtt főleg Tisza István gróf akadályozott meg, aki feltétlen hiva annak, hogy Bosznia-Hercegovina Horvátországhoz kerüljön közelebbi kapcsolatba és ezzel a délszláv kérdés méregfoga huzassék ki. Ez esetben ugyanis bizton számítanak a jugoszláv tábor kettéválasztására, amennyiben a horvát-szerbek aspirációknak fenti módon való kielégítése

esetén le fognak térni arról az utról, amelyen az ausztriai délszlávokkal együtt haladtak és amelynek célja a monarchia összes délszláv területeinek egyesítése. Tisza István gróf tár-

gyalásai ezen az alapon mozognak.

Ugyanebből a beavatott forrásból ered az a hír is, hogy Sarkotić vezérezredesre a jövő alakulásban nagy szerep vár.

Önálló nemzeti adót róttak ki a csehekre

(A kormány nem tiltakozik ellene. — Az új Ausztria felé.)

— Az Aradi Közlöny eredeti tudósítása. —

B. K. Bécs, szept. 21.

Minden cáfolat, szépítgetés vagy csücskösávarással szemben meg kell állapítanunk, hogy a zavaros és bizonytalan osztrák politikai helyzet hatalmas lépésekkel és mert a történelem viszi — főtartózatlanul közeledik egy olyan megoldás felé, aminek a töredékes terveit még hónapokkal ezelőtt is hazaárulásnak nevezték és ha nem is akasztóta, de egaldbb is haditörvényszék járt érte. Minél bátrabban és határozottabban üti fel a fejét a cseh, vagy délszláv önállósági törekvés, ami a nagy osztrákok szemében ma keserűbb bűn, mint a milyen nek a magyar szeparatiztikus törekvéseket emlegetik — annál kevésbbé látja szükségesnek a Hussarek-kormány, hogy fellépjen ellene. A hivatalos Bécsnek ez a passzív magatartása persze szabadterét enged mindenféle kombinációnak, de mert nyíltan még nem mondta meg Husarek, mit főznek politikai szakácsai a Herengassei nagy konyhán, csak azt állapíthatjuk meg, amit tények támogatnak. Így például hogy most nem mozdult meg a rendőrség, amikor Csehország lelkeszei egyértelműleg csatlakoztak a prágai deklarációhoz, vagy a mikor Jedlic érsek pásztorlevele nyíltan, az önálló délszláv állam mellett tört lándzsát és még egyházi tekintélyét is odaadta saját népe hő vágyának a támogatására. Hussarek tehát legaldbb is túri eddig a szeparatiztikus áramlatokat és ez a politika világosan mutatja, hogy iránya a szláv kurzus felé hajlik.

Meglepetések azért más irányban sincsenek kizárva, sőt éppen a heterogén Ausztriában mindennaposak, annyira, hogy a politikai kurzus is, ki tudja hányszor, máról-holnapra változik meg egészen. A csehek azonban nem sokat törődnek ezzel a lehetőséggel sem, mert számukra — legalább úgy mondják — már későn jött egy bécsi szláv kurzus akkor is, ha tényleg őszinte volna az osztrákok szlavofil politikája. A cseh szövetség és a cseh nemzeti tanács egy, a háború fortagában aránylag vérben és vagyonban is megkímélt nép élén szigorú következetességgel megy célja: az önálló cseh nemzeti állam kiépítése felé s ma már senkinek se tűnik fel, ha a cseh legendák mögött rejlő valóságot egész tárgyilagos formában beszélük meg a német nyelvű osztrák lapok is.

Ez történt most azokkal a hazaáruló pénzekkel, amelyek aranyból verve már régóta cirkulálnak a csehek között és igen intenzíven a német közvélemény fantáziájában is. Mint ismeretes, a lendő „cseh köztársaság” aranypénzeit külföldön már előre megverették és most titokzatos utakon egész Csehországot eláttják vele. Ezeknek az aranyérmeknek egyik oldalán a Hradsinnek, a prágai királyi várnak a képe díszlik, míg a másikon a cseh és tót testvérek összetalálkozásának allegorikus képe van. Amelyik oldalra a testvéresülés allegoriáját préselte a pénzverő, ott cseh nyelven; a Hradsin képe alatt pedig franciául olvasható a cseh nép régi vágya: Cseh köztársaság.

De nem csak önálló aranyat verettek a cse-

hek, amiről loyallsabb elemek, azt állítják, hogy csak kártyajátékhoz való jetonnak, de a pilgrami kerület javaslatára a cseh védőegylet céljaira kirótták az önálló cseh nemzeti adót is és pedig kerületenkint úgy, hogy külön cseh, természetesen önkéntes adóügyi hatóság rójjá ki ezt a nemzeti adót s ugyanez ellenőrzi, hogy az tényleg be is folyik a központi pénztárba. Ezt az adót külön formulárekon írják elő részben az állami egyenes adó, részben az illető fél fizetőképessége arányában és minden cseh hazafinak kötelessége, hogy a központi alap pénztárosának azonnal, vagy legkésőbb az előírás vételétől számított 30 napon belül annak egész összegét lefizesse. Ez ellen az előírás ellen — így áll nyomtatásban a formuláren — semmi föllebezésnek helye nincs, mert akl a nemzetnek ad, önmagának adja azt.

Erről a nemzeti adóról, amelynek Csehországban külön nemzeti hatóságai vannak, szintén tud a bécsi kormány, a lapok is szabadon írhatnak róla, de nem ellene. Magyarországon nemrégiben a szociáldemokraták pártadójával szemben is az államadóügyi szuverenitását hangsztatta Wekerle s hogy ugyanez nem jut eszébe most Hussareknek a cseh nemzeti adóval szemben, az a legjobb bizonyítéka az új kurzusnak, amely megpróbálja egy új Ausztria felé vinni az osztrák állam ütött-kopott szerkerét.

(—vsn.)

Bécsből jelentik: Prágai hatóságok néhány nap óta serényen kutatnak a város környékén egy titkos szikratáviró állomás után, melyet ismeretlen tulajdonosa meg nem engedett módon már régebbi idő óta használ. Különösen Hügánban és Sbraslavichan folyik a kutatás, mert az elektromos hullámok iránya arra vezet, hogy itt valahol kell lenni az állomásnak. Ugylátszik, hogy a tulajdonos éjszakának idején használta és nappal elrejtette a hatóságok előtt.

Csirájukban elfojtott olasz támadások.

Budapest, szeptember 21. (Hivatalos.) A főhadiszállás jelenti: A Tonale szakaszon levő állásaink egyes részei ellen megkisérelt ellenséges vállalkozásokat megsemmisítő tüzünk csirájukban elfojtotta. A Judikariakban a Conceri völgyben, Morinál és a fennsikon helyi csatározások. A Brenta és a Piave között az olaszok az utóbbi napok kudarcai után csupán Tassenállásaink ellen intéztek gyengébb előretöréseket, amelyeket egytől-egyig visszavertünk.

Nyugati harctér: A cs. és kir. csapatoknál nincs jelentős esemény.

Albánia: Nem volt említésre méltó harci tevékenység. — A vezérkar főnöke.

Ha Hindenburg visszaüfne az olasz fronton.

(Offenzívákat várja a semleges külföld.)

Az Aradi Közlöny eredeti tudósítása.

Luganóból írja tudósítónk: Burián gróf becsületes szándéku demarsának visszautasítása mellett sokat beszélnek most semleges körökben a Times-nek egy feltűnést keltő cikkéről, amelyik a németeknek várható meglepetésszerű új előretörését akarja beharangozni, még pedig — az olasz fronton. Ezt a gondolatot jól informált semleges körök is mérlegelik, írja az angol lap és pedig körülbelül a következő politikai prognosztikon alapján:

— A német közvélemény ma tagadhatatlanul deprimált s ez a nyomott hangulat föltétlenül arra serkenti a hadvezetőséget, hogy új vállalkozással öntsön új erőt a német harci kedvébe. Ez az új vállalkozás — mint ahogy olasz lapok is írják — *tényleg bekövetkezhetnék a délnyugati fronton*, mert nem szabad elfelejteni, hogy a franciaországi harc vonal a visszavonulással erősen megrövidült. Ott, ahol eddig 199 hadosztály harcolt a németek oldalán, elég lesz 150 is a további védelemre, 50 hadosztály tehát minden nagyobb nehézség nélkül rendelkezésre állana egy olaszországi vállalkozásra. Az, hogy Franciaországba osztrák és magyar hadosztályok is ér-

keztek, sőt a San Michele-i visszavonulást is már ezek fedezték, nem vezetheti félre az entente közvéleményét. Lehet mondják, hogy a francia frontra ment osztrák-magyar csapatok csak helyt csinálnak szövetségeseiknek az olasz fronton is.

A németek szeretik azt a taktikát, hogy a közvélemény félrevezetésével rejtsek el igazi szándékuikat. Emlékezzünk csak a Riga elleni előnyomulásra, ami alatt tulajdonképpen a Karfreithi offenzívára készülődtek. A németek különben is eddig minden esztendőben még egy offenzívát kezdték a tél beállta előtt és semleges köröknek semmi okuk nincs hinni, hogy ez másképp történik az idén, amikor Hindenburg fölhívása szerint csak gunnyal és szitkozódásokkal válaszolt az entente Burián békeszózatára is. Az olasz közvélemény most annál jobban fél a kemény germán ököltől, mert a laibachi kongresszus határozata tudvalevőleg belső egyenlenséget is támasztott Olaszországban, ahol egyenlőre nem akarják fölládozni az olasz aspirációkat a délszláv államokért s máris összeveszték a medve bőrén, amely egyenlőre még messze a központi hatalmak szilárd frontja mögött van.

Aradmegyei milliós birtokvételek.

(Az ingatlanforgalmi bizottság a legtöbb vételhez megadta beleegyezését. — Főurak birtokforgalma.)

(Budapesti munkatársunktól.) Az Ingatlanforgalmi Bizottság szeptemberi ülésén több száz kisebb és nagyobb birtok eladása ügyében határozott. A legújabb kormányrendelet értelmében ugyanis sehol az országban nem lehet birtokot vagy ingatlant eladni, vagy tiz esztendőnél nagyobb időre bérbeadni az ingatlanforgalmi bizottság beleegyezése nélkül.

Az ülésen, amelyen *Bartóky József* nyugalmozott államtitkár elnökölt, több *aradmegyei* birtok eladása is szerepelt a napirenden. A bizottság a birtokvételek nagyobbik részéhez hozzájárult, mert úgy találta, hogy ezek az eladások nem ütköznek szociális érdekekbe. Ellenben megtagadta a hozzájárulást ott, ahol azt látta, hogy a földvétel spekulációs célból történik, vagy ahol az eladásra kerülő birtokra részint a környék kisbirtokossága tart igényt, részint pedig arra szükségük lesz majd a háborúból hazatérő katonáknak.

Ezeknek a szempontoknak figyelembevételé alapján az ingatlanforgalmi bizottság *nem engedte meg*, hogy

Kürtös község határában dr. *Kálmán Antal* né budapesti lakos 140 holdas birtokát *Don János* és társainak 600.000 koronáért eladja.

A bizottság függőben tartotta elhatározását *Bobay Géza* és társainak birtokvételi ügyében. Nevezettek a Nagyszebeni Általános Takarékpénztár egyik 647 holdas aradmegyei birtokát akarják 1.600.000 koronáért megvásárolni. Ebben az ügyben később fognak határozni.

Ezzel szemben *megengedte* a bizottság, hogy

gróf *Szapáry Istvánné* borosjenői 922 holdas birtokát *Löwi Márkus* és neje apateleki lakosoknak 2.157.000 koronáért eladja;

Herceg *Turn-Taxis Viktor* Lamoral eleki 545 holdas birtokát *Jakabffy Gyuláné* újvidéki lakosnak eladja;

Jakabffy Gyuláné eleki 309 holdas birtokát *Wittmann György* és nejeének eladja;

Gróf *Edelsheim Gyulay Lipót* újvassándi 1316 holdas birtokát *Cabó Sándor* és társai zárándi lakosoknak eladja;

Kabdebo Béláné alnósimándi 208 holdas birtokát *Éliás Izidor* és társai magyarpécskai lakosoknak 486.000 koronáért eladja;

Éliás Izidor és társai Magyarpécskán különböző ingatlanokat a *Pesti Gizella* malomnak 690.000 koronáért eladjának.

Biró Lajos és társai gyöngyöshalmi lakosok Zsigmondházaán lévő 193 holdas birtokukat *Leve Antal* és társainak eladják;

Szőke Eszter és *Márta világosi* 163 holdas birtokukat dr. *Éles Béla* és *Géza* aradi lakosoknak eladják.

Békésmegyében két nagyobb birtokvétel volt. Gyula város megvásárolta gróf *Andrássy Imréné* a város határában lévő 376 holdas birtokát 1.250.000 koronáért. A föld legelő céljaira kell a városnak. Ugyancsak Gyulán *Gerlein Mihály* borosjenői lakos 138 holdat adott el *Bondy Györgynének* és huszonöt társának 677.000 koronáért. Mind a két vételhez a bizottság hozzájárult.

VÁROS ÉS MEGYE.

Az áruuzsora letörése.

(A tanács üléséből.)

Ma délelőtt 10 órakor rendes heti tanácsülés volt a városháza tanácstermében.

Vannay Gyula gazdasági tanácsnok bejelentette a tanácsnak, hogy a város cséplőgépeiről ismeretlen tettesek állandóan ellopják a borszjakat, melyek ma jelentékeny összeget tesznek ki. A gazdasági tanácsnok annak idején az esetről értesítette a rendőrséget, amely azonban ez ideig nem akadt a tettesek nyomára.

A gazdasági tanácsnok a város nyolc lovának az eladását is jelentette, amelyek 13150 koronáért keltek el.

Kováts Vince kulturatanácsnok az árvaház vezetőségének kérelmét jelentette a mai tanácsülésen. A vezetőség az árvaház gyermekei részére kért 3—4 hold veteményes kertet, amelyet ők maguk művelnek meg. A miniszteri rendelet értelmében — mondotta a kulturatanácsnok — a város köteles az árvaház kérelmét teljesíteni és ezért ajánlja a tanácsnak, hogy a régi temető helyén lévő bérföldekből adjanak az árvaháznak, mert az a szakértők állítása szerint erre a célra a legalkalmasabb. Ez a terület kis gazdasági házikókkal van aránylagosan felszerelve, hol a gazdasági eszközök elhelyezhetők. A tanács elhatározta, hogy a régi temető földjéből ad két magyar holdat az árvaháznak.

A polgári iskolák tanári kara szintén kérelmezett egy hold földet kerti veteményesnek. Kérték a tanácsot, hogy adjon nekik gazdasági eszközöket is, amellyel a földet megműveltesék. A tanács kérésüket részben teljesíti, azonban végleges határozatot még nem hozott. A tanács megbízta *Kováts Vince* kulturatanácsnokot, hogy tárgyaljon ez ügyben az érdekeltekkel.

A vegyvizsgáló-állomás vezetősége panaszt emelt hogy este nem tudnak dolgozni, mert nincs világításuk. A tanács megbízta a városi mérnöki hivatalt, hogy menjen ki a helyszínre és az ügyet vizsgálja meg, majd pedig annak eredményéről tegyen jelentést a tanácsnak.

Angel István dr. főjegyző bejelentette, hogy az uzsora meggátlása céljából a kereskedelmi miniszter leiratban utasítja a várost, hogy kövesse el minden intézkedést, hogy az árdragításokat és árfelhajtásokat megakadályozza. A tanács elhatározta, hogy erről a rendeletről értesíti a főkapitányt és megbizsa annak a végrehajtásával. Utasítja a rendőrséget, hogy *szükség esetén a kereskedők üzleti könyveit is nézze át.*

Az illetékes miniszterium mihez tartás végett értesíti a tanácsot, hogy *Baranya vármegye* és *Pécs városát* a soproni határrendőrség körzetébe osztotta be. A tanács a határozatot tudomásul vette.

Ujarad nem kér az Aradhoz való csatolásból. *Barabás Béla* főispán kezdeményezésére a villamos vasutnak Ujaradra való átvezetése kapcsán akció indult meg Ujaradnak és Zsigmondházaának Aradhoz való csatolása érdekében. A közgyűlés akkor kimondta, hogy felszólítja a két községet, hogy az egyesítés tárgyalásának ügyében küldjék ki megbízottait. Zsigmondháza a vármegye elé terjesztette átiratát, mely még nem hozott határozatot. A mai tanácsülésen *Vannay Gyula* gazdasági tanácsos bejelentette, hogy megjött Ujarad válasza, mely azt tartalmazza, hogy a szomszédos község nem hajlandó tárgyalásokba bocsátkozni az Araddal való egyesítés ügyében. A tanács a választ tudomásul veszi, mert az átirat óta felmerült a vármegye újabb kikerekítésének kérdése és ez esetben nagyon valószínű, hogy az ujaradi és lippai járások Aradmegyéhez fognak tartozni, mely esetben minden további lépés feleslegessé válik.

A közéletmezési hivatali piaci bódéja. A város közéletmezési hivatala a Szabadság-téren bódét állított fel gyümölcs és zöldség-neműek eladására. A tanács mai ülésén *Löcs Rezső* bejelentette, hogy *Deutsch Andort* és *Surányi Józsefet* bízták meg, hogy a bódé árui-
nak kezelésére tegyenek javaslatot. A tanács az intézkedést tudomásul vette.

Véres harcok Cambraiért.

(Franciák előnyomulása a Sigfried vonalak előtt)

Berlin, szeptember 21. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati harcték Rupprecht trónörökös hadserege: Merckhemtől keletre egy belga részleges támadást visszavertünk. Élénk feldeítő tevékenység a Lys és a Scarpe között. Labassétól északra előtörő angol zászlóaljok visszaverése alkalmával ötven embert elfogtunk.

Boehm vezérezredes hadserege: Gouzeaucourt-nál és a Somme között időnkint erős tüzési tevékenység. Egy angol részleges támadás Bellincourt-tól északnyugatra vonalaink előtt megheiusult. A Sommetől délre állásainktól messze visszahagyott csapatainkat visszavontuk állásainkba és így Essigny-Grandt is kiürítettük.

A német trónörökös hadserege: Vauxailon és Jouy között este heves tüzelés után ellenséges támadások következtek. A Jouytól nyugatra emelkedő hegygerincen az ellenség megvetette lábát. Egyébként visszavertük.

Gallwitz és Albrecht herceg hadserege: Nem volt különös esemény. — Ludendorff. (Minszterelnökség sajtóosztálya.)

Berlinből jelentik: A Wolff-ügynökség jelenti: Cambrai és St. Quentin között az angolok és franciák a szeptember 18-án súlyos veszteségeik mellett összeomlott áttörési kísérletet szeptember 19-én a támadási front északi részében nem ismételték meg. Pusztán erős részleges támadásokra került a sor.

Reggel az angolokat Villers Guislaintól dényugatra visszavertük. Délelőtt tizenegy óra-

kor az epehy—lempirii szakaszon számos tanknak harcbevételével kísérelték meg az előnyomulást. Miután nagyszámu tankjuk megsemmisült, a többiek hátrafordultak és az angol gyalogság visszaözlött Gouzeaucourt-ból kiinduló állásába. Egy támadást, amelyet a Gauche—Alde vonalon készítettek elő, összpontosított német tüzési tüz szétvert. Hargicourt-tól északkeletre részleges előretörések a német géppuska- és gyaogsági tüzelésben megheiusultak.

Este hét óra tizenöt perckor Epehy—Lempiri között megismételvén erős támadásait, kizárólag Lempiritől északnyugatra előreugró állásban tudták lábukat megvetni.

A támadási front déli részén, az Omignon pataktól a Sommeig, az angolok és franciák hajnali öt órakor kezdődő erős tüzelés után zárt sorokban támadtak. A német tüzési tüzelés már fejlődés közben célba vette a csapatokat, amelyeket kiinduló állásukba vetett vissza Déli tizenkét órakor az angolok és franciák újból mélyen tagozott támadó hullámokat küldtek előre. Az összes támadásokat visszavertük. A német rohamosztatok kézi gránátokkal utánnyomultak a hátráló ellenségnek, megtisztították a német vonalak előtti ellenálási fészkeket, nagyobb számu géppuskát szállítottak be. Estigny-Grandenál a németeknek sikerült vonalaikat megjavítaniok.

Az Ailette és Aisne között egy hat-hét óra körül megindult saját támadásunk Joultól nyugatra egy francia támadással ütközött össze. Szívós harcokban visszavetettük a franciákat.

Városi tisztviselők ellátása.

(Értekezlet a közös konyha felállítására.)

A város törvényhatósága szeptemberi közgyűlésén tudvalevőleg elhatározta, hogy a városi tisztviselők helyzetén naturalizálással fog segíteni. A közgyűlés egy bizottságot küldött ki, hogy konkrét javaslatokat tegyen az októberi közgyűlésnek. A bizottság Lócs Rezső helyettes polgármester elnöklésével ma délután ülésezett.

Elsőnek Hoffmann Adolf szólalt fel, aki azt a kérdést vetette fel, nem volna-e lehetséges, hogy az állam olyan kedvezményben részesítse a városi tisztviselőket, mint az állami tisztviselőket. Ha ez nem sikerülne, akkor a közellátási vállalat adjon minden nála kapható közszükségleti cikket olcsóbban. Ezzel nagyban megkönnyítenék a tisztviselők élelmezését annál is inkább, mert egy közös konyha a gyakorlatban nem válik be. Rátért ezután a kérdés pénzügyi részére és azt indítványozta, hogy a költségek fedezésére gazdaságos adót vessenek ki olyanformán, hogy azok, akik 200 koronánál nagyobb adót fizetnek, fizessenek 5 százalék pótdótot. Vagy pedig fogadják el Kilyényi János nyugalmazott főszámvevőnek a vendégbejelentési adó behozatalára vonatkozó indítványát. Végül azt hangsúlyozta, hogy szükség volna oly alapra, amelyből rendkívüli esetekben segíyezni lehetne a tisztviselőket.

Lócs Rezső helyettes polgármester határozatképpen kimondta, hogy a tisztviselőknél naturalizálással való ellátását a közellátási vállalat fogja intézni. Kimondották azt is, hogy a tisztviselők alakítanak beszerzési csoportot, amely a szükséges cikkeket olcsóbban fogja beszerezni.

nek kapni közszükségleti cikkeket a vállalatától az önköltségi árnál. Szükséges azonban, hogy a közgyűlés felhatalmazza a vállalatot a 15 százalékos árkedvezmény elkönnyvelésére, nehogy azt deficitnek tekintsék. Olyan cikkeket, amelyek a vállalatnál nem kaphatók, a beszerzési csoport önállóan szerezzze be. A város a beszerzési csoportnak adjon százezer korona forgótőkét.

Felmerült azután az a kérdés, vajon azok a városi tisztviselők, akik tagjai a közalkalmazottak beszerzési csoportjának, lemondjanak-e a csoportban? Az értekezlet kimondotta, hogy a közigazgatási tisztviselők bennmaradhatnak a csoportban, a külön csoportot pedig csak a helyhatósági tisztviselők alakítsák meg.

Kimondották azt is, hogy a tisztviselőknél nem lesz szükségük beszerzési előlegre, mert a csoport hitelt nyújt és a városi pénztár részletekben levonja a tartozást.

Szóba került a tisztviselők konyhájának kérdése is. Czifóth József, a Központi étterem bérletje tudvalevőleg szóbeli ajánlatot tett a városnak, hogy a tisztviselők részére házhoz szállított ebédért és vacsoráért 7 korona 50 fillért számít. Három tagu bizottságot küldtek ki, hogy az ajánlattevővel konkrét módon megállapodják.

Ezután a ruha-kérdést beszélték meg. Radó Gyula, akit az ügy elintézésével megbíztak, kijelentette, hogy igyekezni fog nagyobb gyáráktól ruhaszövetet beszerezni.

Az értekezleten elfogadott indítványokat a közgyűlés októberi közgyűlésén fogja tárgyalni.

Merénylet Trockij ellen.

(Elfogatási parancs Nikolájevics nagyherceg ellen.)

Stockholmból jelentik: Az Anarchus című újság jelenti: Jól informált helyről értesülünk, hogy Szwjas nevű forradalmár revolver-merényletet követett el Trockij ellen. Trockij a baloldali forradalmár, letartóztatott. A merénylőt, aki baloldali forradalmár, letartóztatott. A merénylőt ki-jelentette, hogy jól tudja, hogy kísérlete nem sikerült, ezt nagyon sajnálja, de mindenkit biztosít, hogy rövidesen más merényletet fognak elkövetni, mert a forradalmi szociálisták halálra ítélték Trockijt. A fiatal embert forradalmi törvényszék elé állítják. Ezzel kapcsolatban jelenti, hogy Orel kormányzóságban több forradalmi szociálistát letartóztatott.

Lipséből jelentik: Mint a Leipziger Arbeiter Zeitung tudósítója jelenti Kiewből, Trockij ellen Kurszkban merényletet követtek el. Egy katona rálőtt Trockijra, de a golyó célt tévesztett. A tudósító jelenti továbbá, hogy az ukrán kormány összeesküvést vélt felfedezni, melynek az volt a célja, hogy Rakovszkit, az orosz békedelegáció vezetőjét meggyilkolja.

Hágából jelentik: A Daily Mail jelenti Pétervárról: A szovjet kormány letartóztatási parancsot adott ki Nikolájevics Miklós ellen, aki tulajevben az orosz hadsereg főparancsnoka volt.

Pétervárról jelentik: Az itteni lapok moszkvai jelentései szerint Lenin már teljesen felgyógyul, és csütörtökön már résztvevett a népbiztosok szovjetjének ülésén.

Londonból jelenti a Reuter-ügynökség: A szövetséges országok munkáskonferenciája ma folytatta tanácskozásait. A gyűlésen a következő módosított határozati javaslatot fogadták el nagy többséggel:

A konferencia azon a véleményen van, hogy Wilson 14 pontjának 6-ik cikkelye értelmében a szövetséges kormányok jelenleg csak arra irányíthatják törekvésüket, melylyel az orosz népet segíteni akarják, hogy a szabadságot és demokráciát megvédjék, és olyan békét szerezzenek a világnak, mely állandóan biztosítja a forradalom értékes eredményeit.

MŰVÉSZET.

HETI MŰSOR:

Szombat: Sztambul rózsája. Operette. (A bérlet.)

Vasárnap: D. u. Tiszavirág. Operette. Este: Kőristalány. Operette. (B. bérlet.)

Hétfő: Kőristalány. Operette. (C. bérlet.)
Kedd: Pardy Armand felléptével: Tosca. Opera. (A bérlet.)

Szerda: Pardy Armand felléptével: Cigánybáró. Operette. (B bérlet.)

Csütörtök: Dolovai nábob leánya. Színmű. (C bérlet.)

Péntek: Árva László király. Dráma. Bemutató előadás. (A bérlet.)

Szombat: D. u.: Tatárjárás. Operette. Este: Árva László király. Dráma. (B bérlet.)

* A Kölcsey Egyesület első zsúria vasárnap, 29-én délután 5 órakor lesz. Európa egyik legjobb, legszellemesebb előadója, Alexander Bernát egyetemi tanár a „Művészet forrásai” címen tart előadást. A tagok igazolványukkal, nem tagok a kulturpalota könyvtárában előre váltható 2 koronás jeggyel vehetnek részt az előadáson.

* A színházi iroda hírei. Az aradi színtársulat a már ismert új tagokon kívül Barics, L. Kiss Mariska és Somlyó Böskevel erősödött. Folyó hó 28-án, szombaton kezd meg előadásait. Az első heti műsor úgy lett összeállítva, hogy az új tagok bemutatkozhasanak. Új tagnak azok számítanak, akiket a közönség nem ismer. A Sztambul rózsájában és a Kőristalányban lép fel először Gömöri László. A Cigánybáróban Somlyó Böske operai tag és Faludy Károly. A Dolovai nábob leányában Lucefi Dániel, Szeghő Lili. Az Árva László királyban Ungvári Márton. — Az igazságot...

Burián bukásáról beszélnek Bécsben.

(Nortollife a Berlinben diktalandó Békéről.)

Bécsből jelentik: A svájci határról jelentik: Károly király a pápához intézett jegyzékéhez egy sajátkezűleg írott levelet mellékelte. A király e levelében emlékezteti a pápát a Vatikán részéről a béke érdekében már megtett lépésekre és biztosítja arról, hogy a központi hatalmakat áthatja az az óhaj, hogy a konfliktusnak végét vessenek. Arra azonban nem tesz célzást a levél, hogy milyen értelemben lennének megoldva tárgyalás esetén az egyes kérdések. Mint értesülünk, a pápa a levelet figyelmesen elolvasta, de nézetének semmi irányban nem adott kifejezést.

A Magyarország tudósítója jelenti Bécsből: Itteni politikai körökben valószínűnek tartják Burián gróf külügyminiszter távozását. Burián gróf békeakciójának meghiusulása, de főleg az a merev visszautasítása a jegyzéknek, melyben az ellenséges hatalmaknál részesült, siettetik Burián bukását. Utódául Mendsdorff Poully grófot, Magyarország és Ausztria volt londoni nagykövét emlegetik, aki sógora gróf Apponyi Albertnek.

Bécsből jelentik: Ideérkezett svájci jelentés szerint a svájci szövetségi tanács ülésének kezdetén a konzervatív jobboldalon mozgalom indult meg aziránt, hogy a szövetségi tanács pártolja a Burián gróf békejegyzékét és olyan határozatot kértek beterjeszteni, amely felhatalmazza a szövetségi tanácsot az intervencióra. Néhány szövetségstanácsos közbenjárására

azonban ez az indítvány elmaradt és ezzel Svájc békeakcióját elejtették.

Amsterdamból jelentik: Northcliffe lord az angol propaganda vezetője az Allgemeine Handelsblatt szerint beszédet mondott egy gyűlésen a Cityben, melyben élénk fantáziával fejti ki, hogyan kell Németországot megbüntetni. Northcliffe nem vonja kétségbe, hogy a szövetségesek Berlinben fogják a békét diktálni. Ehhez égváltalában nem szükséges, hogy a szövetségesek harcolva törjenek magukra utat a porosz fővárosig, mert kényelmesebben is lehetne ezt csinálni. Németország nem egységes ország, hanem hirtelen támadt népszövetség, melynek egyes tagjai ki nem állhatják egy mást. Ha aztán az entente csapatai bevonulnának Németországba — és ezt bizonyosan meg is teszik — akkor a fehér lobogót, melyet Ausztria-Magyarország már kitűzött, egyik kis udvar a másik után fogja kitűzni. Poroszország, melyet Drezdában és Münchenben épügy gyűlölnek, mint Angliában, látni fogja, akkor, hogy mennyire magára hagyják. Hívei és perditái akkor épügy megkísérlik, hogy békét kösenek, mint Ausztria-Magyarország. Nekünk azonban gondoskodnunk kell róla, hogy Poroszország fizessen: várost városért, falut faluért, hajót hajóért, ruhát ruháért és pénzt pénzért. Teljes kártalanítást kell kivetni mindazert, amit elpusztított, ellopott, elrabolt és elégett gyors győzelmétől megittasodva.

Románia már nem számít Erdélyre.

(Arion külügyminiszter a monarchia jegyzékéről.)

Nagyjelentőségű nyilatkozatot tett a monarchia békejegyzékéről Arion román külügyminiszter. Nyilatkozatából az olvasható ki, hogy Románia már nem számít Erdélyre. Ezt a román külügyminiszter mondja néhány nappal azután, hogy a hazai románság heves vérfű fantasztaí azt kürtölték, hogy Erdély sorsa még nem bizonyos. Ugy látszik, hogy Arion jobb magyar, mint magyarországi „testvérci.” Arion nyilatkozatáról az alábbi bukarésti távirat számol be:

A Lumina című lap Arion külügyminiszter nyilatkozatát közli, melyet egy jassyi lap tudósítójának tett az osztrák-magyar jegyzékről. Ebben a nyilatkozatban a miniszter a következőket mondja:

— Nem tanácsolnám, hogy nagy optimizmussal ítéljük meg a jegyzék kilátásait, amelyet véleményem szerint a központi hatalmak egyetértően szövegeztek meg. Azt hiszem, hogy erre még az alkalom nem érett meg. Még sok idő van hátra, de végül csak-meg fog érni. A jegyzéknek azonban azt a részét ki kell emelni, mely különösen közelről érinti Bratianu nemzeti politikáját. Ez a politika egyesegyedül a szomszédos monarchia feldarabolására támaszkodik. A jegyzék biztosít bennünket affelől, hogy erről szó sem lehet. Ennek a dolognak megvan egyébként a lélektani magyarázata is. Ha Magyarország és Ausztria nem számítana arra teljes biztossággal, nem állana elő ezzel a

jegyzékkel, ha pedig így van, akkor mi lesz Bratianu nemzeti politikájából? A nemzet pusztulása. Egyébként borzalmas hiba, hogy egy politikai rendszert igaztalan és bizonytalan feltételekre építenek. Románia szerencsétlenségére nagyon drágán fizet ezért a politikáért. A világon semmi sem moshatja le azt a nagy bünt, melyet a szabadelvű párt vezére annak az iránynak a követésével követett el, melylyel ebbe a háborúba beletaszította az országot.

Bukarestből jelentik: Jólétesült helyről közlik: A központi hatalmakkal rokonszenvező romániai körökben komolyan itélik meg a jassyi eseményeket. A Bratianu-klikk féktelen üzemelt nagyon veszélyesnek tartják és megütközéssel tekintik azt a türelmet, melyet a Marghiloman-kormány egyes vállalkozásokkal, így például a román becsület ligájának alakulásával szemben tanusít. Még súlyosabb az amnesztia javaslat esete. Marghiloman megkérte hátyját, hogy a javaslatot mint iniciatív indítványt terjessze a Ház elé és közölte, hogy lehetetlenné van téve a kormánynak, hogy azt maga terjessze a Ház elé, mivel ő mint a hadsereg őnöke erre nem adhatja meg a szankciót. Az amnesztia javaslat azonban egyike a bukarésti béke előfeltételeinek. A konzervatív pártban amiatt is panaszkodnak, hogy a király a pártra háritotta a felelősséget a békéért és a párt számlájára akarja magát népszerűvé tenni az ellenség előtt.

Három új törvény.

(A vármegyék új beosztásáról, a közigazgatás reformjával és a választói kerületek új beosztásával együtt terjeszt a Ház elé a kormány törvényjavaslatot.)

(Budapesti munkatársunktól.) Az Aradi Közlöny beszámolt már arról, hogy Wekerle Sándor miniszterelnök törvényjavaslatot kíván a képviselőház elé terjeszteni a vármegyék kikerítéséről. Ezt a híradást eddig sem meg nem cáfolták, sem meg nem erősítették. Ujabb néhány, a legközvetlenebbül érdekelt vármegye már előre tiltakozást jelentett be a terv ellen és ezért politikai körökben az utolsó napokban konkrét formában beszéltek arról, hogy a miniszterelnök látva azt a nagy felzúdulást, amelyet korán nyilvánosságra jutott terve előidézett, egyelőre lemondott a terv végrehajtásáról.

Ezeknek a híreszteléseknek azonban — biztos tudomásom szerint semmiféle alapja nincs. A vármegyék területének új beosztásáról minden ellentétes híresztelés dacára igenis javaslat kerül a képviselőház elé. Ennek a javaslatnak az elkészítése azonban, sok szempontból szükséges is és az eddigi hírek mindössze abban tevétek, hogy a vármegyék kikerítésének a gondolata a miniszterelnök agyában és hirtelen született meg.

Ez a kérdés a belügyminiszteriumban egyáltalában nem új. Felvetődött már a választói kerületek beosztása kapcsán és aktuális lett abban a pillanatban, amikor szönyegre került a közigazgatás reformja. Mind a két kérdésbe természetesen belekapcsolódik az a törekvés, kívánság és óhaj, hogy a választói kerületek új beosztásával és a közigazgatási reformmal kapcsolatban a vármegyék új területi beosztása is döntőre legyen juttatva.

Enélkül ugyanis alig képzelhető el a közigazgatás helyes reorganizálása és még kevésbé képzelhető el a választókerületeknek helyes és célszerű beosztása. Csakis a vármegyék helyes, célszerű és praktikus beosztása teszi lehetővé a magyar közigazgatásnak magasabb nivóra való felemelését. De a vármegyék új területi beosztása nélkül nem lehet megismerni az új kerületi beosztásokat sem.

Kétségtelenül igaz, hogy azok a vármegyék, amelyek érzik, hogy a fejük felett megkondult a lélekharang, kézzel-lábbal tiltakoznak, viszont azonban a belügyi kormány is tisztában van azal, hogy lokális érdekek, gyakorlati jelentőséggel nem bíró tradíciók miatt egy országos jelentőségű és nemzeti szempontból a magyarság jövőjére kiható reformot elodázni, vagy elejteni nem lehet.

Ugy tudom, hogy a kérdés megítélésénél teljesen ez az álláspontja Wekerle Sándor miniszterelnöknek. És tudom azt is, hogy a vármegyék új beosztásáról készülöben van a törvényjavaslat, amelynél természetesen nem léniával és cirkulivel dolgoznak, hanem a közigazgatási gyakorlati és főként a nemzeti szempontokat veszik figyelembe. Minden felátás megvan arra, hogy a javaslat összel a közigazgatás reformjával és a választókerületek új beosztásával kapcsolatban a Ház elé kerül.

FIGYELMEZTETJÜK lapunk t. olvasóit, hogy a lapkihordóktól újságot vásárolni, vagy náluk a lapra előfizetni szigorúan tilos. Aki ezen óvást figyelembe nem veszi, büntetendő cselekményre készül.

HIREK.

Illaváról szabadságot rab osalásai.

(30.000 koronát sikkasztott a nagylévárdi postahivatalban.)

A nagylévárdi postahivatal főnöksége még szeptember 9-én értesítette a budapesti főkapitányságot, hogy *Fekete Aladár* nevű postahivatalnok 30.000 korona elsikkasztása után megszökött. A beküldött személyleírás alapján Kern detektív megállapította, hogy ugyanez az egyén már 1915-ben követett el hasonló büncselekményt, amiért a törvényszék hat évre ítélte. Még is kezdte az ítélet kitöltését az illavai fegyházban, ahonnan azonban nemrég feltételelesen szabadságot kaptak. Azt is megállapította a budapesti rendőrség, hogy a nagylévárdi postahivatal által megnevezett *Fekete Aladár* már néhány év előtt meghalt és az iratai eltűntek, úgy hogy nyilvánvaló volt, hogy a nagylévárdi postahivatal sikkasztója kerítette kezébe az iratokat.

Megállapították, hogy a *Fekete Aladár* néven szereplő egyén nem más, mint az illavai fegyházból kiszabadult *Szesztrics Elek*, aki mielőtt Nagylévárdról megszökött, négy darab ezer koronás postautalványt állított ki *Szesztrics Elek* névre és azokat Budapestre, Baross-utca 113. alá címezte. Ugyancsak kiállított *Szesztrics Elek* névre egy üres postatakarékpénztári betétkönyvet háromezernyolcszáz koronáról és ezt az összeget a főpostán fel is vette.

A detektívek a nyomozás során megállapították, hogy 1915-ben *Szesztrics Elek* állandóan egy szemüveges nő társaságában fordult meg, sőt már akkor az a gyanu merült fel, hogy a postacsallásokban ennek a nőnek része volt. Kutattak tehát a nő után és megállapították, hogy az illető *Giesz Péterné*, aki a Huszár-utca 4. számú házban lakott és a lakás főbérletjeként *Fekete Aladár* szerepelt. Nyilvánvaló volt tehát, hogy az ál-*Fekete Aladár* két lakást tart fenn Pesten. Az egyiket Huszár-utca 4. szám alatt, *Fekete Aladár* néven, a másikat pedig Baross-utca 113. sz. alatt *Szesztrics Elek* néven. Levelzéseit a postásikkasztó a Huszár-utcai lakására intézte, ahonnan a leveleket *Gieszné* vitte neki Baross-utcai lakására.

Giesz Péternét a főkapitányságon tegnap előállították, kihallgatták és egyelőre őrizetben tartják. *Szesztrics Elek*, mikor mesztét vette, hogy keresik, megszökött. A rendőrség körözölevelet bocsátott ki, mely szerint *Szesztrics Elek* titeli születésű, közepmagas termetű, sovány, beteges külsejű, feje bubján kopasz, fekete haját oldalt fésülve viseli, rövid barna bajusza van.

— **Kintzig János az anya- és csecsemővédelem törvényhatósági biztosa.** A magyar királyi belügyminiszter *Kintzig Jánost* Arad város volt főispánját, Arad város és Aradvármegye területére kiterjedő hatáskörrel az anya- és csecsemővédelem törvényhatósági biztosává nevezte ki. *Kintzig Jánosban*, ki az összes aradi anya- és csecsemővédelemmel foglalkozó egyesületek elnöke is és kinek nevéhez az aradi anyavédelem megszervezése is fűződik, oly egyént nyert Arad város és Aradvármegye közönsége, kinek fáradhatatlan munkálkodása és vezetése alatt az anya- és csecsemővédelem sokat ígérő jövőnek néz elébe.

— **A miniszterelnök vöröskeresztes kitüntetése.** Üfilsége 1918. szeptember 10-én kelt legfelsőbb elhatározással *Wekerle Sándor* miniszterelnöknek a katonai egészségügy körül a háború alatt szerzett kiváló elismeréséül a vöröskereszt hadiékítményes érdemcsillagát díjmentesen legkegyelmesebben ádományozni bocsátotta.

— **Frigyes király és a finn korona.** A *Volksstimme*, a frankfurti szociáldemokrata-párt lapja jelenti, hogy *Frigyes Károly* hesseni hercegnek olyan he'yről, amely akaratát nyomatékkaal tudja keresztülvinni, tudomására adták, hogy a finn koronát nem fogadhatja most el, hanem hozzá kell járulnia ahhoz, hogy a kérdést egyelőre függőben tartásuk és öt évre vállalja el az ideiglenes kormányzóságot.

— **Négyszáz év múlva megújódott magyar egyház.** A hunyadmezei Csernakeresztur községben tegnap iktatta be *Buday János* hunyadi főesperes a csernakereszturi katolikus egyházba első plébánosul *Csaby Gy. József* telepi plébánost. Ezzel az aktuussal egy olyan magyar katolikus egyház nyert újra életet, amely *négyszáz esztendeig pásztor és hívek nélkül volt.* A falu katolikus egyháza 1545-ben szűnt meg, mikor *Verőczey Miklós* volt az egyház utolsó főesperese. Mint sok község Erdélyben, Csernakeresztur is elveszett a magyarságra nézve és teljesen eloláhosodott. A jó magyar nevű *Fekete-, Nagy-, Kiss-, Tollas-családok* sarjait oláh pópák tartották keresztvíz alá és ezek a magyarnevű emberek *évszázadokon át egy szót sem tudtak magyarul.* Néhány esztendővel ezelőtt, 1912-ben *Barcsay Andor* dévai képviselő és *Szabó Imre* százados telepítési akciót indítottak Hunyad megyében és a bukovinai csángó magyarokból mintegy 750 lelket telepítettek le Csernakereszturra. E telepítéssel az eloláhosodott magyar község lakosai újra tulnyomólag magyarok lettek és *Majláth Gusztáv* gróf erdélyi püspök és *Barcsay Andor* képviselő agitálása újra visszaállították a négyszáz évvel ezelőtt megszűnt magyar egyházat.

— **Halálos szerencsétlenség a Tiszán.** Szegedről jelentik: Halálos végű szerencsétlenséget okozott a péntek esti hirtelen keletkezett szélvihar. Késő délután — egy negyed 7 óra felé járhatott az idő — egy négyülékes regatában a Maros torkolatától mintegy 300 méternyire lefelé evezett a Tiszán a Szegedi Evezős Klub négy tagja: *Littomericzky János* főreáliskolai tanár, *Kisághi Béla*, az osztrák-magyar bank szegedi fiókjának tisztviselője, *Jesch László* és *Rátkay Endre* gépészmérnök. A kormányosi helyen özv. *Sporalits Zsigmondné*, *Kisághi Bélának* távoli rokona ült. A regatta a Tisza köepén haladt, amikor hirtelen szélroham keletkezett, amely annyira fölverte a hullámokat, hogy a csónak azonnal megtelt vízzel. *Kisághi* — aki a csónak élén ült és a „strog” tisztjét viselte — azonnal kiadta a parancsot:

— Ki a csónakból!

Valamennyien nyomban a vízbe ugrottak és a part felé usztak. Néhány pillanat múlva észrevette *Kisághi*, hogy *Sporalitsné* — aki kitűnő uszó volt — elveszti eszméletét és abbahagyja az uszást. A társaság többi tagjaival együtt nyomban az asszony segítségére siettek. Sikertült is idejekorán elérni az eszméletlen *Sporalitsné*t, amikor azonban egy újabb, az eddigiekénél is hatalmasabb hullám kiragadta kezükből a már megmentettnek vélt urinót, aki azonnal eltűnt a hullámokban. A férfiak még jó darabig próbálták keresni a szerencsétlent, azonban a nagy viharban és sötétségben a kutatás nem járt sikerrel. Intézkedés történt *Sporalitsné* holttestének felkutatására: a szerencsétlenül járt nagyikindai uriaszony 160 cm. magas, kövéres termetű volt, haja barna s lábán fekete vászon fürdőcipő volt.

— **Milliók hagyomány cselédek segélyezésére.** Szerajevóból jelentik: Nemrégiben halt meg dr. *Fischer József*, a szerajevói magyar egyesület volt elnöke. Most bontották fel a végrendeletét, amelyben mintegy *negyedszáz milliónyi vagyonának legnagyobb részét cselédek és asszonyok segélyezésére s cselédek gyermekeinek nevelőalapjára hagyományozta.*

— **A központi hatalmak orvosainak gyűlése Budapesten.** A központi hatalmak országai bajtársi szövetségének orvosi szakosztálya ma kezdte meg tanácskozásait az Akadémia nagytermében. A gyűlésre ezerháromszáz orvos gyűlt egybe Magyarország, Ausztria, Németország, Bulgária és Törökország minden részéből. A király képviselőjében *József Ferenc* főherceg jelent meg, akit *Szterényi József* báró kereskedelmi miniszter üdvözölt. A kormány nevében *Zichy János* gróf kultuszminiszter üdvözölte a megjelenteket, azután *Horbacsévszky* osztrák miniszter, *Gross Emil* egyetemi tanár, *Ambrózy Lajos* gróf meghatalmazott miniszter és *Bódy Tivadar*, Budapest polgármestere beszélt.

— **A tizennyolc évesek sorozása Franciaországban.** Genéből jelentik: Szeptember hó 15-én megkezdtek Franciaországban a *tizennyolc évesek sorozását.* A parlamenti bizottságnak az a törekvése, hogy a sorozást kitöltsék, nem vezetett sikerre, minthogy igen nagy a francia hadsereg emberszükséglete. A kormány csak annyiban tanusított előzekénvséget, hogy kijelentette, hogy ezentúl a sorozásoknál a katonarvosoknak a szava lesz döntő, akik nem fogják megengedni, hogy gyenge gyermekeket küldjenek a harctérre.

— **Eljegyzések.** *Weisz Arnold* zádorlaci gyógyszerész eljegyezte *Weisz Elzát* Aradon. (Minden külön értesítés helyett. — *Vlasov Nikolaus* és *Bláz Paula* jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Kik vettek részt a bécsi milliós kártyapartiban?** Bécsből jelentik: Több lap hírt adott arról a kártyapartiról, amelyben *Csekonics Gyula* gróf, a Magyar Lovaregylet elnöke is részt vett és amely alkalommal állítólag *hét millió koronát veszített.* Bécsi munkatársunk utána járt a dolognak és a következőkről értesült: Igaz az, hogy *Csekonics Gyula* gróf sokat veszített kártyán, azonban nem hazárdjátékon, hanem ccarté-n. A játszmában rajta kívül *Eszterházy Mihály* gróf és *münsbrucki Münzer Zsigmond* osztrák istállótulajdonos és nagyiparos vettek részt. A játszma nem egy éjjelen át tartott, hanem *heteken keresztül.* Már az idej tavaszi meeting alatt kezdtek a játszmát elszámolásra és mindig olyankor folytatták egy bécsi klubban, amikor mindhárman Bécsben voltak. Az elszámolás most történt meg és ez három millió koron vesztéséget mutatott fel *Csekonics Gyula* gróf hátrányára. Ezt az összeget *Csekonics* gróf már ki is fizette. A roggendorfi birtok eladására vonatkozólag, ahol *Csekonics Gyula* gróf legidősebb fivére lakik feleségével és amelyet szintén a kártyapartival hoztak összefüggésbe, arról értesülünk, hogy a tárgyalások az eladást illetőleg már régebben folynak és előbb kezdődtek meg, mint a balsikerű kártyajátszma és így ez a birtokeladás nincsen semmi összefüggésben *Csekonics* gróf kártyavesztésével.

— **Egy volt aradi brigadéros halála.** *Dománszky Rajmond* nyugalmazott altábornagy, aki hétfőn Temesvárról hozzátartozói látogatására Fiuméba utazott — amint egy szűkszávu távirat jelenti — ottan hetvennégy éves korában hirtelen meghalt. A távirat nem ad felvilágosítást, hogy az öreg tábornokot baleset érte el, vagy egy lappangó kór vetett véget oly hirtelen életének. Halála Temesvárott, ahol közbecsülésben állott, nagy részvétet keltett. Elhunytat két fia gyászolja, akik közül az egyik, *Dománszky Jenő* főhadnagy még tegnap este elutazott Fiuméba, hogy a holttestet hazaszállítsa, a másik pedig *Dománszky Sándor* egyéves önkéntes, aki csak néhány napja ment ki a harctérre. *Dománszky* évekkel ezelőtt Aradon teljesített szolgálatot és az aradi brigád parancsnoka vo-

— **Elgázolta a gőzvasut.** Ma este fél nyolc óra tájban Otáva Száva 50 éves kocsi a vasut felé haladó gőzvasut utolsó kocsijának első perronjára szállt fel. Amikor a gőzvasut a Dengl-ház előtti kitérőt elhagyta körülbelül 50 lépésre, Otáva leakarta szállni. Le is lépett a kocsi, de az egyik kezével még fogta a korlátvasat, amelyet nem tudott elengedni. A vasut néhány lépésnyire magával sodorta, majd Otáva a kocsi kerekei alá került. A két első kerék keresztülment rajta. Otáva jobb láb-szártörést és súlyos belső sérüléseket szenvedett. Értesítették a rendőrséget, ahonnan **Vidék** Gusztáv tiszteletbeli fogalmazó és dr. **Prohászka** László tiszti orvos mentek ki, de a szerencsétlen embert nem tudták kihallgatni, mert nem volt eszméleténél. Időközben megérkezett mentők beszállították a közkórházba, ahol agonizálni kezdett. Valószínű, hogy nem éri meg a reggelt. Szemtanuk állítása szerint a szerencsétlenségért senkit sem terhel a felelősség.

— **Postal úrlapok kicserélése.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter folyó évi augusztus hó 31-én 12893. szám alatt kelt rendelete értelmében a postai utalvány-úrlapok kibebiztosított alakban állíttatnak elő. Felhívom ennél fogva a nagyobb készlettel rendelkező bankokat és cégeket, hogy készleteiket a Weitzer János-utcai 1. számú posta és távirda hivatalnál folyó évi október hó 15-ig új úrlapokkal cseréljék be, vagy ez ideig a régiakat használják fel, nehogy az utalványok felvétele körül nehézségek keletkezzenek. — **Burger**, pt. főfelügyelő.

— **Szüreti vonatok.** Az aradi és csanádi egyesült vasutak igazgatósága az idei szüret nagyfontosságára való tekintettel szeptember 29-től október hó 10-ig bezárólag Aradtól Borosjenőig és vissza, naponta egy pár szüreti motoros-vonatot fog közlekedtetni. E vonat reggel 7 óra 3 perckor fog indulni és 9 óra 21 perckor fog Borosjenőre megérkezni. Borosjenőről este 6 óra 26 perckor jön vissza és este 8 óra 43 perckor érkezik meg Aradra.

— **Halálozás.** **Fuchs** Mórné aradi lakos életének 52-ik és boldog házasságának 35-ik évében Aradon elhunyt. Temetése f. hó 22-én 12 órakor lesz az aradi izr. temető halottas házából.

— **Hódosi Fock** Ilonka negyed-éves tanítónővendék f. évi szeptember hó 21-én 20 éves korában meghalt. Vasárnap délután 5 órakor temetik.

— **Új cipőárjegyzék.** Miután a szeptember 1-én megjelent miniszteri rendelet értelmében ezen naptól kezdve új cipőjegy árak vannak érvényben, így a régi árjegyzékek érvénytelenek. Értesítem a cipőkereskedőket, cipőszemesereket, csizmadiaikat stb., hogy a kifüggesztésre kötelezett új árjegyzékek 1 korona vételárban a cipőhivatalban (Szabadság-tér, színház-épület) kaphatók. — Cipőhivatal vezetője.

— **Két heti lisztadag kiosztása.** Értesítem a kereskedőket, hogy ez alkalommal két heti lisztadag kerül kiosztásra, beváltandók a 4. és 5. számú lisztjelvények 30 dkgr. tészta, 150 dkgr. főző, 150 dkgr. kenyérlisztre, mely két-tós adag kicsinybeni eladási ára 3 kor. 58 fill. papirzacskóval együtt. Felhívom az I., II., III. kerületi kereskedőket, hogy hétfőn, f. hó 23-án, a IV., V., VI. és VII. kerületbeli kereskedőket, hogy kedden, f. hó 24-én és a VIII., IX., XI. és XII. kerületbelieket, hogy szerdán, f. hó 25-én, a pékeket pedig, hogy f. hó 26-án csütörtökön utalványaik kiváltása végett alulírott hivatalban jelenjenek meg. Egyben értesítem a kereskedőket, hogy a több zsákszükségletet darabonkénti 25 korona letét ellenében kölcsönkapják a hivataltól. — A közfelügyelési hivatal vezetője.

— **Zsirt kér a pályaudvari vendéglős a vástól.** **Kolossa** Viktor pályaudvari vendéglős részére havonta 151 kiló 20 deka zsirt beszerzését engedélyezte az országos közellátási hivatal, hogy ebből a mennyiségből lássa el vendégeit. Nehogy azonban a vendéglős több zsirt használjon el, megbízták a vágóhid vezetőjét, hogy a vendéglős részére történendő disznóvágásokat ellenőrizze. **Kolossa** beadvánnyal járult a tanácshoz, melyben azt kéri, a város segítse hozzá, hogy több zsirigyasztás engedélyeztessék részére, mert ő a megszabott mennyiségből nem tudja vendégeit ellátni. A tanács mai ülésén a vasuti vendéglős kérését indokoltnak találta és pártolólag terjeszti a miniszterhez azzal, hogy a zsirt beszerzéséről továbbra is maga tartozik gondoskodni.

— **Elsüllyesztettünk egy francia tengeralattjárót.** **Bécsből** jelentik: A hadügyminisztérium tengerészeti osztálya jelenti: Szeptember 20-án reggel elsüllyesztette egyik tengeralattjárókat Caprodini előtt, Durazzától északra, a vele szembe került nagy francia tengeralattjárót egyetlen torpedó lövéssel. Ennek a tengeralattjárónak, a második tisztjén a **Pére** Eugén fregatthadnagyon kívül, **egyetlen embert sem lehetett megmenteni.**

— **Anya- és csecsemő védőnö tanfolyam Aradon.** A Stefánia-szövetség Aradon anya- és csecsemővédelmi tanfolyamot rendez, amelynek igazgatójává **Leitner** Ernő dr.-t nevezte ki a szövetség vezetősége. A tanfolyam november 1-én kezdődik 30 növendékkel, akik közül 15 vidéki lehet. Előadók az igazgató mellett **Keller** Lajos, dr. **Kardos** Géza, dr. **Balogh** András és dr. **Lukács** Jenő.

— **Autónélküli nap Amerikában.** **Zürichből** jelentik: A *Corriere della Sera* washingtoni táviratot közöl, mely szerint az amerikai kormány az entente benzinkészletének szaporítása érdekében hetenkint egyszer autónélküli napot rendelt el. A rendelet már életbe is lépett és erre a célra a vásárnapot jelölték ki. Az utolsó vásárnapon **Wilson** lovas fogaton ment a templomba, **Vanderbill** pedig gyalog. Ezen a napon állítólag **4 millió liter benzint volt a megtakarítás.**

— **Nagy tűz a Pallavicini-uradalomban.** **Nagybecskerekéről** jelentik: Péntekre virradóra az écskai volt Harnoncourt-uradalomban, amely most Pallavicini Artur őrgróf tulajdona, kigyulladt a háromemeletes magtár, amelyben hat vagon gabona, azonkívül a katonaság birtokában lévő 4000 darab sáspokróc volt. A tűzhöz a nagybecskereki tűzoltók is kivonultak, de a magtárt nem lehetett megmenteni és még szerencse, hogy szélsémdél volt, különben a falu és a kastély is veszedelemben forogtak volna. A magtár 90.000 koronára volt biztosítva, de az uradalom kára 478.000 korona. — Minthogy valószínű, hogy gyújtogatás történt, a csendőrség megindította a vizsgálatot.

— **Százezer korona értékű cérna a pincében.** **Ungvárról** jelentik: A rendőrség névtelen feljelentés alapján házkutatást tartott **Izsó** Gézáé fűszerkereskedőnél s a pincében százezer korona értékű cérnára akadt, amelyet nyomában lefoglalt s a városházára szállított. **Izsó** Gézáé ezer koronát adott át a házkutatást végző rendőröknek, hogy a dolgot tussolják el. **Izsóné** ellen áruljelzés és vesztegetés miatt megindult az eljárás.

— **Zavargások Japánban.** **Stockholmból** jelentik: **Japánban ismét nagyarányú zavargások történtek ki.** Kobe városában a zavargók több épületet megrongáltak. A rendőrség teljesen tehetetlen volt a zavargókkal szemben. **Navoja** városában a felkelők az összes **rizskészleteket** és raktárhelyiségeket felgyújtották. **Tokióban** számtalan kereskedő házat kirabolták. Hat kormányzóságban kihirdették az ostromállapotot. Legújában a japán kormány visszalépéséről beszélnek.

— **Az Aradról hadbavonult nyomdászok nejei,** illetve szülei ezuton hivatnak fel, hogy folyó hó 22-én (vasárnap) délután 3—5 óra között a **Munkás** Otthonban segély felvétele végett jelentkezzenek.

— **Tájékoztató a villanyvilágítási berendezésekről és azoknak bekapcsolásáról.** Az aradi villamosági r.-t. üzletvezetősége hivatkozással a főkapitány urnak folyó hó 18-án az aradi újságokban is közzétett hirdetésnyére, ez uton is figyelmezteti a helybeli lakosságot, hogy villanyvilágítási berendezéseit csakis iparendeléssel rendelkező cégekkel végeztessék, mert iparendeléssel nem rendelkező egyének által készített berendezések bekapcsolását kénytelen volna a szénbizottság engedélye dacára — a törvény rendelkezéséhez képest **megtagadni.** Egyben figyelmezteti a társaság a lakosságot, hogy megkerülésével villanyvilágítási berendezéseinek bármely harmadik személy által a hálózatába való bekapcsolása büntetendő cselekményt képez, melynek megtorlásaként esetről-esetre a legnagyobb szigorral volna kénytelen eljárni. A lakosság tájékoztására ideiktatjuk azon egyének névjegyzékét, akik villanyberendezések készítésére iparendeléssel bírnak. Ezek a következők: Aradi villamosági r.-t. gróf **Tisza** István-ut 57., 59., **Beregi** Kálmán, **Gartner** Samu, **Hammer** Vilmos, **Hell** és társa, **Kalmár** József, **Koch** Dániel, **Náder** és társa, **Pálkás** Lajos, **Szlávik** és **Návrádi.**

— **Gyógyszerészek egy főorvos ellen.** Közismert dolog, hogy több fontos gyógyszer nem kapható, mert a készletek kifogytak és külföldről újak nem szerezhetők be. Orvosok és gyógyszerészek pontosan tudják, hogy milyen gyógyszereket nem lehet kapni. A győri gyógyszerészek nemrégiben azzal vádolták dr. **Longauer** Kálmán tb. megyei főorvost, hogy az ő bosszantásukra rendel olyan gyógyszereket, amelyeket nem tudnak kiszolgálni. A főorvos egyik győri lapban a következő nyilatkozatot tette közzé:

— **Ujból tudomásomra jutott,** hogy rendelt gyógyszereim néhanapján ki nem szolgáltatathatók mert — nincsenek, s akkor állítólag olyan megjegyzések történtek, hogy én a győri gyógyszerész urak bosszantására írom ezeket. Ezzel szemben tisztelettel megjegyzem, hogy **Recept** papírosaimon soha olyan gyógyszerkészítmény még nem látott napvilágot, amely akár belföldi, akár külföldi klinikákon már polgárjogot nem nyert volna. Érdeklődők ennek igaz voltáról könnyen meggyőződhetnek.

Hogy kinek van igaza, a győri gyógyszerészeknek, vagy a megyei főorvosnak, azt nehéz volna eldönteni. Mindenesetre jellemző háborus dokumentum a fenti nyilatkozat.

— **A ruhahivatal felállítására.** A város tulajdonosai elhatározta, hogy ruhahivatalt állít fel. A napokban ebben az ügyben értekezlet is volt a városházán. **Löcs** Rezső helyettes polgármester ma értesítette **Schill** József alispánt a város tervéről, egyben megkérte, hívja össze a megye érdekeltségeit értekezletre, amelyen a város is képviseltetni fogja magát.

— **Kétezer korona egy kosztüm.** A drágaság rekordot ért el a női ruhákban, mert egy olyan kosztümért, melyet békeidőben 80 koronáért lehetett megvásárolni, ma 2000 koronát kérnek. Valódi áldás ilyen viszonyok között „A Bazár” divatlap berendezése, amely a legkötönyebb szabásokat szállítja előfizetőinek, úgy hogy ezen szabások révén azután pompás ruhákat, kosztümöket állíthatunk elő régi szövetekből. Érdekes, hogy a Bazár a háboru kezdete óta negyedmillió ruhaszabást szállított előfizetőinek. Ez bizonyítja, milyen óriási módon fellendült a női ruha otthon való készítése, ami természetesen is, mert a szövet és egyéb kellekek rosszak és megfizethetetlenek, míg a viselet ruhakelmék kitűnő anyagok.

— **Adomány.** **Mairovitz** testvérek néhai **Schlesinger** Jakab koporsójára szánt koszorúmegváltás címén 100 koronát adományoztak a népkonyháának.

LEGUJABB.

A pápa nem fogadta el jegyzékünket. — Attörték az angolok a törökök frontját.

Bécs. Wekerle és Hussarek miniszterelnököket a király együttes kihallgatáson fogadta. Ez is mutatja, hogy fontos lépésnek kellett történnie a délszláv kérdésben, de döntésről ezuttal sem lehet szó. A délszláv probléma tárgyalásának megkezdése esetén az osztrákok kártérítést kérnek a boszniai beruházásokért. Tisza István gróf missziója sem érett még meg arra, hogy nyilvánosságra hozzák. Wekerle belpolitikai kérdésekről és a tegnapi minisztertanácsról is referált a királynak.

Berlin. Római jelentés szerint a pápa a jegyzékét és Károly király kísérő levelének elolvasása után tanácskozott Gaspari bibornok államtitkárral és úgy határozott, hogy *nem kezdeményez érintkezést a hadviselő államok közt.* Ha azonban mindkét fél felkérné, akkor vállalja a közvetítő szerepet.

Wolff esti jelentése: A Sigfried-front előtt a Houseaucourth erdő és Hardicourth között megindított nagy egységes angol támadások az ellenség legsúlyosabb veszteségei mellett meghiusultak.

London. Salonikiból jelentik: Szeptember 20-án a szerbek folytatták előrenyomulásukat. Több mint 5000 foglyot ejtettek és 80 ágyut zsákmányoltak. Angol és görög csapatok a Doiran tó mindkét oldalán támadásba kezdtek és 200 foglyot szállítottak be.

Angol hivatalos jelentés: *Palesztinai front.* Folyó hó 19-én éjjel csapataink a Jordán és a tenger között általános támadásba kezdtek. A Jeruzsálem-Nablusi uttól keletre angol és indiai csapatok törtek előre, melyeknek sikerült

Nablusból délkelet felé vezető török összekötő utakat elvágni. Folyó hó 19-én reggel 4 óra 30 percker megkezdődött a főtámadás, melyben francia csapatok is résztvettek. Gyalogságunk rohamosan haladt előre *átrontott a fronton, az ellenség támadási rendszerén.* Reggel 8 óráig egyes helyeken *több mértföldnyi mélységbe nyomultak be csapataink.* Legujabban csapataink a tul-keran csomópontot elfoglalták, mi alatt egy ausztráliai lovasságból álló brigád elérte a tul-keráni vasutat, melynek folyamán a visszavonuló ellenségnek ágyúval és trénnel ellátott csapattesteket evágtak. Eközben angol és ausztráliai csapatokból álló lövészkülönítmény a tengerparti síkságról északi irányba hatolt előre és déltájban elfoglalta kiinduló pontjaitól 12 mértföldnyire levő Kadoira vasuti csomópontot. A Jordántól keletre HaHidszász királyának arab csapatokból álló erős különítménye a Deraa török vasuti csomópontig nyomult előre és a vasutvonalat elvágta. A katonai műveletek tovább folynak. Ugyanaznap, 19-én este 8 órakor 3000 foglyot szállítottunk be, nagy mennyiségű hadianyagot zsákmányoltunk. A Tiberiás tó felől keletre arab csapatok elvágták a Hadzsász vasutat. Hadzsász király a Holttenger-től délkeletre súlyosan megverte a törököket.

A *sajtószállásról* jelentik: Folyó hó 20-án a 69-es számú repülőszázad Sakut főhadnagy parancsnoksága alatt igen csekély magasságból, több ízben, látható eredménnyel, megtámadta az ellenség által megszállott Piave szigeteket. Ezer kilogram bombát dobott le és 8000 gépfegyverlövést adott le.

levelet kapott Heltaytól, amelyben a debreceni igazgató *felbontottnak minősítette a szerződést.*

Pardí Armand megtudta, hogy Heltay időközben, amikor már leszerződött hozzá, tárgyalt Kertész Mihály operaénekesssel, akit le is szerződött még pedig olcsóbban, mint Pardit. A művész most szerződészegés miatt pert indított Heltay Jenő ellen és a szerződés értelmében neki járó 25 ezer korona kártérítést követeli. Művészi körökben érdeklődéssel várják a bíróság döntését.

LEGUJABB HIREK.

— **Auffenberg báró a leszerelés ellen.** Bécsből jelentik: Auffenberg báró tábornok a népek szövetségéről és a leszerelésről egy újságíró előtt a következőket mondta: A népek szövetsége és a leszerelés két régi jelszó, mely a szürke ókor előtt sem volt ismeretlen. A népek szövetségével amennyiben tartósnak kell lenniök, körülbelül úgy vagyunk, mint egyes személyek vagy csoportok barátai, vagy üzleti összeköttetésekkel, tudniillik fenállhatnak és tartósak is lehetnek, bizonyos, hogy a legvégtetesebb események sem tudták eddig a népek mentalitását alaposan megváltoztatni. Ugy vélem, hogy ezt a világháború sem tudja véghez vinni. Valóban a természetben a legerősebb geológiai vagy vulkáni események sem tudnák lényegesebben változtatni a föld geológiai alakját, így a történelmi mozzanatok sem képesek másarcot adni az emberiségnek. A világháború a népek szövetségét valószínűleg kivánatosá tette, de semmiesetre sem lehetőségesebbé. De van-e arra kilátás, hogy sem győző, sem legyőzött nem lesz egykor. Eddigélég ezt az esetet még csak számításba se lehetett venni. A leszerelés be fog következni, ha csupán az általános elerőtlenedés következtében is, amely minden háborús korszak után feltétlenül bekövetkezik, de a leszerelés törvényeit megszabni lehetetlen. Tessék abbahagyni a *hörnaversenyt, a hazafias cirkusz-egyesületet.*

minden sportot, mely erőt, bátorságot, támadási szellemet, sőt durvaságot is ébreszt és egyáltalában mindent, ami a verseny és a küzdés szellemét felébresztetné. De ezt eddig így nagyarányokban csak a kinalak tudták elérni. Ők voltak eddig a világ legbékeszeretőbb népei, de kérdés, hogy vajjon boldog volt-e ez a nép. A leszerelés technikájáról már sokat írtak, de ezen a téren eddig még semmi magkapóbb gondolatot nem tudtak produkálni.

KÖZGAZDASÁG.

Az erdélyi iparkamarák a Maros szabályozását sürgették.

(A szegedi és temesvári kamarák csatlakoztak az akcióhoz.)

Az erdélyi iparkamarák a szegedi és temesvári kamarákkal együtt memorandummal fordultak a földmívelésügyi miniszterhez, melyben azt kérik, hogy az új vízberuházási törvény a Maros szabályozását sorrendileg első helyre tegye.

Mint hogy a szabályozás anyagi feltételei még mindig hiányzanak, szükségesnek látják az iparkamarák, hogy a technikai előmunkálatok és pénzügyi számítások már olyan időpontban kezdődjenek, hogy a szabályozás költségei a vízberuházási programban beilleszthetők és a végrehajtási munkálatok a háború után nyomban megindíthatók legyenek.

Tekintettel arra, hogy Arad, Temesvár és Szeged a szabályozás költségeihez jelentékeny összeggel szándékoznak hozzájárulni, az államot terhelő költségek lényegesen csökkenni fognak.

A Maros, amely arra volna hivatva, hogy nagy városokat energiával lásson el és a közlekedési szempontból nagyon elhanyagolt Erdélyt a nemzet gazdasági életének vérkeringésébe bekapcsolja, eddig a kormány részéről a legmosolygóbb elbánásban részesült és még azokat a csekély partikuláris célokra szükséges összegeket sem kapta meg, amelyeket pedig az 1918.

évi vízberuházási törvény számára biztosított.

Az erdélyi közlekedésügyi politika hatékony előmozdításán kívül égetően szükséges a Maros meióbbi szabályozása a földgáz felhasználásával várható ipari fellendülés szempontjából is.

Végezetül nem hagyhatók figyelmen kívül a katonai szempontok sem, amelyeknek fontossága éppen a román betörés alkalmával mutatkozott egész nagyságában és a gazdasági érdek mellett egy új, le nem becsülhető és sürgető jelentőségű érvel szolgálhatott e nagyfontosságú kérdés meióbbi megoldásához.

— **Birtokcsere.** Purcsi Károlyné Puka Rozália eladta a Csernovics Péter-utca 29. számú házat 22.000 koronáért Mozzantini Luigi és Hesz Gyula és neje Bujdos Eszternek. — Kis-koru Belezny János eladta a Sarkad-Közép-utca 6. sz. házat 36.000 koronáért Inorovszky Józsefnek. — Bodea Alesáné és tulajdonostársai eladták a György-utca 117. sz. házat 9000 koronáért Bota János és neje. — Polónyi Lajos és neje eladták a Varjassy Lajos-utcai ingatlanukat 96.000 koronáért Gligoreszku Miklósnak. — Adók Gergely és neje eladták a Schweidel József-utca 11. sz. házat 24000 koronáért Lehoczky György és neje. — Banner Józsefné eladta a Purgly Lajosné-utca 119. és 201. sz. házakat 20.000 koronáért dr. Groza Jánosné szül. Gerencsér Erzsébetnek. — Strahota János és neje eladták a Varjassy József-utca 9. sz. házat 30.000 koronáért Renner István és neje. — Jäger József eladta az Aranykéz-utca 9. sz. házat 30.000 koronáért Szirbik Sándornak. — Micien János eladta az Illés-utca 31. sz. házat 21.000 koronáért Gásza Etelkának. — Özv. Erber Alajosné eladta a Töltés-utca 8. sz. házat 8000 koronáért Bogya Alexánának. — Tóth László és neje eladták a Lenkei-utca 20. sz. házat 36.000 koronáért Horváth József és neje.

— **Háromszáznyolcvannégy métermázs zabot kapott Arad.** A közellátási miniszter 350 métermázs zabot utalt ki az aradi lőportó gazdáknak részére. A miniszter a kiutalással kapcsolatosan utasította a várost, hogy terjessze be névsorát azon vállalatoknak, melyek részére a zab szükséges. Ezt a rendelkezést Lócs Rezső h. polgármester bejelentette a tanácsnak, amely utasította a közellátási vállalatot, hogy a szükséges kimutatást mielőbb készítse el és terjessze fel a közellátási miniszterhez. Ez annál is inkább szükséges, mert a miniszter a további kiutalást csak ennek a kimutatásnak az alapján fogja eszközölni.

— **Meghívó.** Az Aradvármegyei Gazdasági egyesületnek 1918. évi szeptember hó 28-án délelőtt fél 10 órakor az egyesület székházának tanácstermében tartandó IV. igazgató-választmányi ülésére. Tárgysorozat: 1. Elnöki jelentés. 2. Beszámoló az újabb mezőgazdasági vonatkozású háborús kormányintézkedésekről. 3. Az aradi m. kir. pénzügyigazgató átirata a földhasznosítási megállapítás tárgyában. 4. Társegyesületek átiratai: A Zemplénvármegyei Gazdasági Egyesület átirata. A háború előtt hasznosítási adott földhirdetők sereglő helyzete tárgyában. 5. Egyesületi belülvé. — Jelentés az Átmenetgazdasági Részvénytársaság alakulásában való részvétel módjairól. Jelentés tagdíj felemeléssel kapcsolatosan tervezett alapszabály módosításáról. Tagmozgalm. Vásárhelyi Józsi igazgató-elnök. Alföldy Pál ügyvezető-titkár.

— **Nem lesz a télen kocsimizéria.** Tavaly télen, mikor a fa- és szén szállítás a kocshány, meg a roppant magas fuvardíjak miatt oly sok gondot okozott a közönségnek, Ivascu kapitány a tűzérési felszerelési állomás derék parancsnoka rendkívül nagy szolgálatot tett a lakosságnak azzal, hogy kincstári fuvarokat bocsájtott a lakosság rendelkezésére. Ezzel nemcsak a fuvarhiányt pótolta, hanem lehetlenné tette azt is, hogy a fuvarosok a közönséget kiuzsorázzák. Az idén nagyon fenyegető volt, hogy a szállítási mizéria teljes súlyával a közönség nyakába szakad, mert a felszerelési állomásnak csak korlátozott számú ló állott rendelkezésére. Most azonban örömmel értesülünk arról, hogy a felszerelési állomáshoz a tére nagyszámú ló érkezik. Ivascu kapitány a felszerelési állomás nemesen gondolkodó parancsnoka már be is jelentette a polgármesternél, hogyha a lovak megérkeznek, az idén is épp oly szívesen áll a város és a közönség szolgálatára, mint az elmúlt évben.

CZEILER ISTVÁN

Weltzer János-u. 8. szám. Telefon 245.

Elvállal mindennemű:

szobafestő, szobakárpítózó,

cimfestő és mázoló munkákat elsőrangú és modern kivitelben. Nagy raktár tapettákban. Tanulók fizetéssel felvétetnek.

= Rokkantak alkalmazása. Az Orsz. Hadigondozó Hivatal aradi hadirokkant munkaközvetítőjénél a következő munkaalkalmakra ajánlkoznak rokkantak: Gazdatiszti, ispáni, béresgazdai, gazd. irnoki, gazd. felügyelői, mezőéri, erdőéri, majorosi, vadéri, urasági inasi, gépészi, postaszolgai, postakézbesítői, hivatalozgái, kapusi, munkavezetői, kertészi, raktárnoki, hivatalnoki, erdészi, kulcsári, magtárnoki, szijgyártói, gépápolói, géplakatosi, gátóri, utmesteri állásra. A munkaadók figyelmét azzal a megjegyzéssel hívjuk fel a munkaközvetítő hivatal működésére, hogy hazafiúi kötelesség a háboruban rokkanttá vált hőseink alkalmazása. A hivatal helyisége Aradon a fa- és fémipari iskolában van. (telefon 652.) ahol az érdeklődők közelebbi felvilágosítást nyerhetnek.

= Hatósági munkaközvetítés. Az aradi hatósági munkaközvetítő (Szent István-utca 2. sz.) az ingyenes kereskedelmi és ipari munkaközvetítésről szóló heti kimutatása szerint foglalkozást kaphatnak: kertész, vincellér, kovács, fűtő, tüzfafűrészeléshez gépmunkás, asztalos, faesztergályos, kádár, kerékgyártó, férfi szabó, cipész, borbély, molnár, sütő, hentes, kőműves, munkavezető vasbetonépítkezéshez, ács, kéményseprő, irodai alkalmazottak, vegyeskereskedő-segéd, elárusító, pénzbeszedő, s boltiszolga. Elhelyezést nyerhet 15 tanonc többnyire ipari pályákra. Néhány helyen teljes ellátást kap ruházattal a tanonc. Foglal-

kozást keres kovács-segéd, mozdonyvezető, gépész, sütősegéd, divatkereskedő-segéd, több női irodai alkalmazott. Helyet keres 11 tanonc legtöbb a vas- és fémipar köréből s igénye teljes ellátás ruházattal. Közelebbi tájékozást szívesen nyújt az intézet 11-19. sz. telefonján.

A szerkesztésért felel

STAUBER JOZSEF.**NYILTTÉR.**

Az ezen rovat alatt közzétettéknél nem vállalunk felelősséget

Kérelem.

Özv. Herfelder Sándorné jobb polgári állású gyenge idegzetű 65 éves nő, gyulafehérvári lakos 1918. szeptember hó 18-án gyulafehérvári állomásról délután 3 órakor vonatra szállva, Kolozsváron át Budapestre akart utazni. Tudomás szerint Nagyenyeden megszakadt az útja, de onnan ugyanazon este 5 órakor tovább utazott Kolozsvár felé. Az uton eltűnt. Különös ismertető jelei: kicsi termetű, aranyos színezetű ősz haja, izraelita típusú arcvonásokkal. Ruházata fekete alj és csikozott zeffir blúz. Nagy antik fülbevalókat viselt. Kérem a vele személyesen találkozót, hogy bárhol tartóztassa fel orvosi segítséggel is és tartózkodási helyéről özv. Austerlitz Józsefné gyulafehérvári lakost sürgősen értesítse. Minden költséget megtéríték. Cím Austerlitz Józsefné, Gyulafehérvár. 6865

Hódosi Fock Gábor és neje, szül. Meglós Mária mint mélyensújtott szülők a maguk, illetve gyermekeik Mária, Erzsébet és László, ugy az alólrottak, valamint számos rokon és ismerős nevében is mélyen megtört szívvel szomorúan jelentik a felejtethető jó gyermek, hőnszeretett testvér, unoka, unokatestvér, rokon és jóbarát

hódosi FOCK ILONKA

negyedéves tanítónővendék

f. évi szeptember hó 21-én, hajnali 4 órakor, ifju életének 20-ik tavaszán, hosszas szenvedés és a halotti szentiségek ájtatos felvétele után a Mindenható rendelkezéséhez képest történt gyászos elhunytát.

Az Istenben boldogult földi maradványai f. hó 22-én, d. u. 5 órakor fogtak a felső temető halottas csarnokából, a róm. kath. anyaszentegyház szertartásai szerint az ugyanottani temetőben örök nyugalomra helyeztetni.

Az engesztelő gyászmissza áldozat az elhunytak lelki üdvéért f. hó 27-én, d. e. 10 órakor fog a helybeli főtiszt Minorita-átvák szentegyházában az egek Urának bemutatni.

Isten veled. Örökké stratunk.

Arad, 1918. szeptember 21-én.

hódosi id. Fock Zsigmond és neje szül. Krebsz Anna, özv. Meglós Jánosné szül. Pelcz Rozália, nagyszülei. hódosi ifj. Fock Zsigmond és neje, hódosi Fock Géza és családja, hódosi Fock Ignác és családja, hódosi Fock Adolf és családja, Tóth János és családja, Hozot Antal és családja, Moldován Árpád és családja, Meglós Ferenc, Meglós Lajos cs. kir. 38. gy. löhadnagy, nagybácsik és nagynénik.

Varga Imre első temetői intézete Arad, Andrássy-tér 13. Telefon nappal: 37. Éjjeli szolgálat: 738.

Viszketeg

és mindennemű bőrbaj, úgymint: ruh, sémör, fekély, sebek és daganat gyógyítására a legbiztosabb és legjobb háziszer a

Boróka kenőcs.

Nem piszkít és szagtalan. Ma már minden háznál nélkülözhetetlen. Kis tégely 3 K. Nagy tégely 5 K. Családi tégely 5 K. Hozzávaló Boróka szappan 5 K. Készíti Gerő Sándor gyógyszerész. Aradon kapható: Földes Kelemen, Szondi János gyógyszerárban és Hanzu Nestor drogueriájában. 6871

Gazdaságra beépített

7 évi adómentes ház, 1217¹/₂-l területű gyönyörű kerttel, rajta nevezetesebb helyiségek, 3 nagy szoba, konyha, spaiz, fürdőszoba, mosó konyha, hűtőszekrény, három rész pince, sertés hizláló, fiáztató, csirke költető, szárító, 40 darab szarvasmarha és 10 részére kellően felépített dupla istálló, egy öregebb épület 2 szoba és egyéb mellékhelyiségekkel együtt szabad kézből csak ebben a hónapban azonnal eladó, felek között létrejött megegyezés esetén azonnal elfoglalható. Bővebben 6720

Jáyer György építész Arad, Varjassy József-utca 20. szám.

A világítási rendelet

határozatait a fényhatás csökkentése nélkül csak

TUNGSRAM-

félwattos lámpákkal lehet betartani. 7157

Használjon 25, 40, 60 wattfogyasztású

Tungsrámlámpákat.

528-1918. Úgyasám.

ÁRVERÉSI HIRDETÉNY.

Feinkuchen Izidor késedelmes vevő kárára, költségére és veszélyére Mentesen a postaépületben özvegy Neuwelt Józsefné pincéjében elfekvő 15 hektoliter 1917. évi termésű vörös bor 1918. évi szeptember hó 25-ik napján délután 3 órakor Aradon, Andrássy-tér 25. sz. alatti hivatalos helyiségben megartandó nyilvános árverésen készpénzfizetés ellenében eladatik. A vételi illetéket vevő fizeti. A bor e hó végéig elszállítandó. Venni szándékozók a bort a helyszínen megtekinthetik, a bor mintája azonban az árverés alkalmával bemutatattik.

Kelt Aradon, 1918. évi szeptember hó 21-én.

Dr. Pálmai Lajos, kir. közjegyző.

6863

Uj óras-üzlet!

Ugy a helybeli mint a vidéki n. é. közönség szíves tudomására adom, hogy BUDAPESTEN volt

speciális órajavitó műhelyemet és

óra- és ékszer-üzletemet Aradon, Salacz-utca 1. szám alatt megnyitottam.

Raktáron tartom a legjobb minőségű be- és külföldi órasat, a ary és ezüst ékszereket. Órák javítása jutányos árér. — felelősség mellett elfogadják. —

Szíves pártfogást kér:

Cserny Mór,

speciális óras. 6467

RENDEKIVUL FINOM, TELJESEN UJ

smoking öltöny 165 cm. magas, vékony alakra, egy magas vastag alakra való finom fekete télikabát, valódi sealskin gallérral, 450 160 cm. valódi Bursza perzsa szőnyeg, valamint házi szőttés vásznak, szalmazsákok, lepedők, törülközők, konyharuhák, színes gyapjú és kender asztalterítők, antik csészék és poharak, két kis olajfestmény 10 10 cm.

eladók.

Schächter Adolf,
Taőkőly Imre-utca 20. sz. 6866

A most alakult

„Harczó és Vidéke fogyasztási és értékesítő Szövetkezet“

jó karban lévő

üzleti berendezésre

kér ajánlatokat. — Ugyanoda egy gyakorlattal bíró, román nyelvet beszélő üzletvezető is kerestetik. 6891

Burgonya elraktározására

alkalmas száraz 6891

pincét bérelne

és négykerékű kocsit vásárolna az Aradi Hadszolgálati Üzemek Élelmezési Központja Kossuth-utca 38. — Telefon 699.

Dr. KAJDACS

gyógyt. mindentéle bőrbajokat, idegbetegségeket, valamint néi bajokat. Kezelések: „Erlisch 608.“ módosított legújabb szerével. — Vörizvizitál Wassermann tanár módszerével. — Bőrknek szűz bejárata. — Levélhull kérdésekre válaszol. Szakszerű könyvet megküldi bérmentve 2 kor. (bélyeg is lehet előzetes elküldése ellenében. 161 BUDAPEST, VIII., József-körút 2/a. szám.

Szilvapálinka

valamint más italéleket jutányos áron közvetít azonnali szállítással

Schwartz Pál

Ital-áru-ügynökség
Arad, Szent István-utca 1. sz.
6272 Telefon 11-28.

Eladó szőlők

Íránt érdeklődők írhatnak 6888
Schattoles Ügynökséghez
Lugos-A. Telefon 16. Előjegyzések dímentesen. Mindennemű áru közvetítése.

Felter Teréz

kozmetikai intézete
Forray-utca 4. szám.
Legmodernebb szépségápolás. Hajszalag végleges eltávolítása. Vörös orr s kézkezelés, arcbőrbárállásztás. Hajmosás ondtatás, hajfestés Hanna festéssel, manicür. Szerek szétküldése vidékre is. 81

Földbirtokoknak

35 évre 7% annuitás teljes árfolyam,
50 évre 6% annuitás teljes árfolyam,
63 évre 4-85 annuitás 95-70 árfolyam
85 évre 5-66 annuitás 99%, árfolyam mellett, továbbá aradi házakra 50 évre 6% annuitás 98% árfolyam (rövidebb időre is) mellett törlesztéses és váltó kölcsönöket folyosított, valamint kisebb-nagyobb hirtetek, házak eladását és parcellázásokat vállal.

Bonyhádi József

Arad, Kapa-u. 47., d. u. 2-től.
Birtokok és házak eladásra előjegyzve. 821

Apró hirdetések.

Ingtalan.

HAZ üzlethelyiséggel, villany és vízvezetékkel Mikes Kelemen-utca 40. szám eladó. 6892

WESSELENYI-UTCA 11. magánház kerttel eladó. Weinberger cipőüzlet, Vidor Sándornál. 6895

VARJASSY LAJOS-U. 120. sz. kisebb bérház elfoglalható lakással, villanyvilágítással eladó. 6873

CSIKY GERGELY-utca 20. számú jól jövedelmező ház 50.000 koronáért eladó. 6870

EGY 4 szoba, konyha, fürdőszoba, cseledszoba és mellékhelyiségekkel ellátott magánház november 1. átvehető. Lakással eladó. Cim a kiadóban. 6883

ELADÓ egy új adómentes ház Varjassy Lajos-utca 216. 6884

GYÖRGY-utca 21. számú ház szabad kézből eladó. 6272

15 KIS HOLD föld Óthalom mellett eladó. Szűcs F. Vilmos, Karolina-utca 10. 6830

POLTENBERG-u. 10. számú ház eladó. Bővebbet ugyanott délután 4-5. 6835

BÉRCSENYI MIKLÓS-utca 18. számú ház eladó. 6837

ARADKOVI 9. számú ház 3 hold szőlővel eladó. 6852

GIZELLA-utca 7. számú ház és használt hordók eladók. 6839

RAKÓCZI-U. 5. számú emeletes bérház eladó. Bővebbet Dr. Suciú János hadnagy Stabsabteilung. Lakása Csernovits Péter-utca 24. I. em. 6860

PISKI TELEP. Főző-féle ház és ház-hely. szabad kézből eladó. Értekezhetni lehet Balog Gyula utca, Déva. 6473

LAHNER GYÖRGY-utca 2. számú ház eladó. Bővebbet Tenczlingernek városház. 6594

TENESMEGYÉBEN 600 holdas elsőrendű birtok urasági modern lakással teljes élő és gazdasági felszereléssel, összes vetőmagyakkal azonnal bérbeadó. Cim a kiadóhivatalban. 6735

KOSZORU-U. 1. számú ház szabad kézből eladó. Bővebbet Koszoru-u. 3. alatt. 6764

VIDÉKI HAZ, melyben vegyeskereskedés és korlátlan italmérés van eladó. Bővebbet Káfrý Mórénál Sikula. 6825

KÉT EMELETES modern adómentes és egy magánház elfoglalható 3-4 szobás lakásokkal, ugyiszintén egy mahagonyi zongora eladó. Cim a kiadóhivatalban. 5542

ELADÓ SZÖLLŐ 5% kat. hold az ideai terméssel együtt Arad-Gáj Csorda-u. 1. alatt. Értekezhetni Orczy-utca 22. alatt. 6802

SZENT PÁL-u. 11. sz. alatti családi ház ur lakással, műhelynek, gyárnak, esetleg raktárnak megfelelő emeletes mellék épülettel, üveggel fedett udvarral, szabad kézből eladó. Értekezhetni Weisz Mór Pankotán. Telefon 17 sz. 6469

Hirdetmény.

Kovási hegyközség

választmánya ezennel közhírré teszi, hogy az

idei általános

szüret

1918. október hó 7-én kezdődik, miről az érdekeltek és borkereskedők értesítettek.

Kovási, 1918. szeptember 20.

6802 Hegyközségi elnökség.

Állandó vétel

mindenemü ellenőrző kasszákból a National Registrierkassen G. m. b. H., Wien, VI., Maria-Theresstrasse 57-59. 9145

Elsőosztályú bükkszász

tűzifa

kiölelve, fűrészelve vagy aprított állapotban, közvetlenül a fogyasztók részére kapható az ujonnan megnyitott

Brzebetvárosi tűzifatelepen

Purgly Lajosné-utca 118-120.

Raktáros

jó fizetéssel

felvétetik.

Cim a kiadóban.

Gazdasági segédlistát,

esetleg kereskedelmi végzett nő október hó 1-re felvétetik. Magyar-német levelezés feltétlenül szükséges. Cim: 6778

Magyar-német mezőgazdasági részvénytársaság

Püspökmező, u. p. Bél, (Biharmegye).

Női velour kalapok

80 koronától és posztó 50 koronától kezdve minden színben és formában kapható nagyban és kicsinyben. Női kalapszalagok minden színben 3 kor. métere.

Kalapformálás 10 koronától kezdve.

Festés és formázás legolcsóbb árakban.

Első aradi villanyerőre berendezett kalapgyártás

Arad, Deák Ferenc-utca 40. szám. Tisztelettel Bittenbinder Konrád. 6644

Eladó

Miklakán, a villamos megálló mellett egy négyszobás lakásból, a szükséges mellékhelyiségekből, 3000 □-l nagy gyümölcsös és virágos kertből álló ház. Erdők dőlők forduljanak 6749

Pauszár Sándor

virágüzletész, Watzler János-utca. 278-1918. f. alisz.

HIRDETMEY.

A must és bortermelés bejelentése. A bortermelési adóról szóló 1918. évi I. törvények rendelkezései értelmében a bormust és a bor bortermelési adó alá esik.

Aki Aradon bormustot vagy bortermel: köteles a városi fogyasztási adóhivatalban a hivatalos órák alatt bejelenteni:

1. a szüret ideje alatt minden héten termelt és beraktározott mustot és bort az illető hét vasárnapjáig, az elszállított vagy másnak átadott mustot és bort — ideértve a szüretelés helyéről valamely szomszédos községbe azonnal tengelyen elszállítani kivánt bormustot is — legalább 24 órával az elszállítás előtt.

2. a szüret után beraktározott, valamint elszállított vagy másnak átadott mustot vagy bort legkésőbb 24 órával a beraktározás, elszállítás vagy átadás után.

3. azokat a későbbi birtok és tulajdon változásokat (feladás, átengedés, feldolgozás, fogyasztás vagy egyéb felhasználás) melyek az adó megállapítására vagy kivetésére befolyással vannak a változás bekövetkezése után ugyancsak 24 óra alatt.

4. aki az adóköteles bormustot vagy bort az adófizetés kötelezettsége alól akár bejelentésének elmulasztása, akár szemle megtartása előtt való elszállítás, másnak átadás, a készlet eltűnése stb. vagy bármely más módon szándékosan elvonja: kihágást követ el és a megrövidített pénzbüntetéssel veszélyének kitett adó négyszeres összegéig (de legfeljebb 10.000 koronáig) terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő, amely behajtatlanság esetén megfelelő szabadság veszítés büntetésre változtatható át.

Arad, 1918. szeptember 13-án.

Zikó János, f. a. felügyelő.

Viszketegséget,
sömért, rüht a leggyorsabban elmulasztja a Dr. Flesch-féle eredeti, törvényesen védett „Skaboform-Kenőcs”
Nincsen szaga, nem piszkál. Minden eredeti pecsétes Dr. Flesch-féle kérjük. Próbá tévely 3.— 5. nagy tévely 5.— k. Családi adag 12.— k. Kapható Aradon, Hajós Arpad gyógyszerárban, Andrássy-ter 2. Veleink a „SKABOPORM” védjegyre figyeljünk 7151

Áánlunk kötelezettség nélkül, amíg a készlet tart legolcsóbb napi árban:

Pipák	Riasztópisztoly és dugó	Szalmakalapok, matróz és szines darabja 5 korona	Cipőfűzők
Pírol és Sídol fémtisztítók	Hegedűhar	Noteszek	Mosópor
Zsebkések	Szappan	Levélpapírok 100-100	Ténták
Lakatok	Cipőkrem	Paraszti pipaszár	Cigaretta papír
Iron fekete és kopir	Fapipák	Szekrénypapír	Fénymáz Magyar 2,80
Öngyújtó csinar	Hüvelvek 7-12 koronáig	Papirszák fehér sup. 5,50	Fénymáz Fernolend 3,80
Korona és lapos kékitő	Ótatorok	Papirszák barna sup. 4,50	Bőrszár Ia. 4,80
Zseb és rámas tűkőr	Bakancsny	Dohányzelece nickel	Kalap csomagoló
Talpvédők	Margit díszek	Dohányzelece Mache	Selyempapír
Lámpaárak	Csipkék	Felvágó papír per 1 kg. 3,60	Pergament papír
Hajtűk	Csipekzetek	Képealap albura	Száj deromb
Szalagok	Esetek, meszelők, kofeárak	Tű áru	Óstornyél
Lámpabél	Lökete Ia. tzt. 96 K	Cigaretta töltő	Irodai papír
Évőcskő	Papucok	Gombok	Éjjeli mécs fadozban
Fazseg	Leon csipke arany és ezüst		Lámpacső

és az összes e szakmába vágó cikkeket. norinbergi rövidáru, lámpa és papíraru nagykereskedők Arad. Telefon 1004.

Fleiszig és Hirschfeld

